

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, AUGUST – RUGPJŪČIO 23, 2014 • Vol. CV Nr. 99 Kaina 2 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-22-14

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuvės dirigavimas LA klausytojams patiko – 4 psl.

Jaunučių Ateitininkų stovykla Dainavoje – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

„MES NIEKADA NEPAMIRŠIM“

NERIJUS BUDRYS

Taip vadinosi Kaune vykęs tremtinių atminimui skirtas renginys, kuriame buvo pristatytos istorinės tremtinių nuotraukos ir su jomis susijusios istorijos.

„Sulaukėme daugiau kaip 60 nuotraukų. Susidomėjimas buvo didelis, žmonės ateidavo pasakodavo savo istorijas, jaudinimas – dalijosi savo senelių, prosenelių, giminaičių prisiminimais. Manau, kad pasiekėme savo tikslą, paskatinome jaunos žmonės domėtis savo šeimos praeitimi, suprasti tą siaubą, kuri teko iškęsti tremtiniams. Ir kartu labiau vertinti tai, ką turime dabar, stengtis, kad tokie dalykai nebesikartotų“, – sakė vienas iš renginio akcijos organizatorių Vilius Dovydauskas.

„Misija Sibiras'14“ atstovai papasakojo apie šią vasarą vykusią ekspediciją į Krasnojarsko kraštą, kur tvarkė tremtinių kapines, lankė jų gyvenimo vietas ir atminimui patys padirbino bei pastatė porą medinių kryžių.

Pabaigę tvarkyti kiekvienas kapines misijos dalyviai sugiedodavo Lietuvos himną ir išsamžindavo toje vietoje su trispalve, kurią jiems prieš

Donaldas Petrauskas nuotr.

išvykstant į kelionę įteikė Prezidentė. „Tokiomis akimirkomis supranti, kad ten yra dalelė tavo Lietuvos. Ir reikia padaryti viską, kad mes tą dalelę, kuri buvo prievarta išplėsta iš gimtosios žemės, prisimintume kuo ilgiau“, – sakė „Misija Sibiras'14“ dalyviai.

Baltijos kelias drieksis Lietuvos ambasadų užsienyje renginiuose

Lietuvos diplomatinės atstovybės Airijoje, Baltarusijoje, Belgijoje, Estijoje, Japonijoje, JAV, Jungtinėje Karalystėje, Prancūzijoje, Švedijoje ir Ukrainoje Baltijos kelio 25-metį taip pat pasitinka šventiniais renginiais.

Dubline šeštadienį Baltijos kelio 25-metį kartu minės Lietuvos, Latvijos ir Estijos ambasados bei Airijos lietuvių, latvių ir estų bendruomenės. Renginiuose Dublino centre bus pristatyta kelio į laisvę istorija, vyks specialus bėgimas, tradicinius gaminius mugėje siūlys Baltijos šalių amatininkai bei prekeiviai. Renginio dalyvius linksmins šių šalių folkloro ansambliai. Airijos sostinės gyventojai bei svečiai taip pat galės pamatyti unikalių nuotraukų parodą. – 15 psl.

Senatorius B. Nelson: NATO neapleis Lietuvos

Su Prezidente Dalia Grybauskaitė rugpjūčio 22 susitikęs JAV senatorius Bill Nelson teigė, kad besikeičiančių NATO karinių pajėgų buvimas šalyje siūnčia aiškią žinutę apie Aljanso išipareigojimą šaliai.

Senatorius pranešė ką tik atvykęs iš Ukrainos, kur aptarė tiek Kijevui, tiek Vilniui svarbius energetinio ir karinio saugumo klausimus.

„Didelį rūpestį kelia artėjanti šalta žiema, tačiau tuo pačiu metu pažiūrėkite į Ukrainos karinę sėkmę prieš iš esmės Rusijos karines pajėgas. JAV remia Ukrainą, manau, kad netrukus ją galėsime paremti ir karine parama. JAV administracija dar nepriėmė tokio sprendimo, tačiau aš ją būtinai informuosiu apie savo kelionę“, – sakė B. Nelson.

Rugsėjo mėnesį į rudens sesiją susirinksiantis JAV Kongresas svarstys 1 mlrd. JAV dolerių finansinės paramos iniciatyvą gynybiniams pajėgumams Europoje stiprinti. JAV sprendimas taip pat rei-

LR prezidentė D. Grybauskaitė susitiko su JAV Kongreso nariais.

Roberto Dačkaus nuotr.

kalingas siekiant užtikrinti galimybę eksportuoti JAV skalūnines dujas į Europą. Jų importu yra suinteresuota Lietuva, kurios pastatytas suskystintų dujų terminalas Klaipėdoje pradės veikti šių metų pabaigoje.

Bill Nelson yra demokratų partijos narys ir Senate atstovauja Floridos valstiją. Jis yra Senato ginkluotųjų pajėgų, biudžeto, prekybos ir finansų komitetų narys.

Prezidentės spaudos tarnyba

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

Išiaurę nuo Izraelio Tyro ir Sidono srityse gyvenę žmonės nepažino Dievo ir nuo seno garbino stabus. Evangelija pasakoja apie ano krašto moters kananietės susitikimą su Jėzumi. Moteris buvo girdėjusi apie Gerąją naujieną skelbusį ir ligonius gydžiusį Galilėjos mokytoją. Kananietės sūnus sunkiai sirgo ir moteris buvo įsitikinusi, kad vaiką yra apsėdęs demonas, todėl šaukėsi Jėzaus pagalbos. Tačiau Jėzus delsė. Net tuomet, kai moteris prisiartino ir maldavo pagalbos, Jėzus kažkodėl neskubėjo išgydyti. Jėzui rūpėjo ne tik sergantis vaikas, bet ir šios motinos siela. Kol moteris buvo pagonė ir nepažino tikrojo Dievo, ji buvo blogesnėje padėtyje už sergantį vaiką. Jėzus padarė stebuklą tik tuomet, kai pamatė atsiradusį gilų moters tikėjimą, kurį jis paliudijo sakydamas: „O moterie, didis tavo tikėjimas!” (Mt 15, 28).

Kažkada mūsų protėviai taip pat buvo pagonys. Kadangi neturėjome rašto, nėra išlikusių žinių, koks buvo mūsų protėvių tikėjimas. Dabar kai kurie žmonės, idealizuodami Lietuvos praeitį ar dėl kitų motyvų, bando atkurti pagoniškąjį lietuvių tikėjimą ir atlieka pagoniškas apeigas. Atrodo, kad žaidžia naujai susikurtu tikėjimu. Vadinamieji pagonys kartais organizuoja krikšto atsisakymo akcijas ir net reikalauja liudijimo, jog jie atsisakė krikšto. Ši detalė verčia sunerimti.

Kaip šioje vietoje neprisiminus Kremliaus ideologo Dugino, skelbiančio apie būtinybę plėsti Rusijos imperiją buvusiose Sovietų Sąjungos valstybėse ir kaip vieną iš priemonių naudoti pagonybės kortą. Bažnyčia visais laikais būdavo didele kliūtimi siekiant pavergti žmones, todėl bet kokios spalvos pavergėjai visuomet siekdavo susilpninti jos įtaką. Nesinori įtarinėti mūsų brolių pagonių, kad kažkas juos pakursto, greičiau jie tai daro iš pagarbos Lietuvos senovei arba iš nemeilės krikščionišajam tikėjimui, kuris, anot jų, buvo atneštas prievarta. Tik dėl jiems

Krikščionybės ir pagonybės kelias

ARKIVYSK. SIGITAS TAMKEVIČIUS

žinomų priežasčių net nenori girdėti apie tai, kad Lietuvą pakrikštijo ne kryžiuočiai, bet karalius Mindaugas ir didieji Lietuvos kunigaikščiai Jogaila ir Vytautas.

Visos pirmąsios tautos yra išgyvenusios pagonybės etapą, panašiai kaip žmogus pereina kūdikystės vystyklų laikotarpį. Tačiau jei žmogus bandytų visą gyvenimą išlikti kūdikio mąstymo ir su vystyklais, būtų didelė bėda. Todėl galima sveikinti visus, kurie gerbia savo tautos praeitį ir tradicijas, bet supranta, kad ne viskas, ką mūsų protėviai tikėjo ir darė, verta pamėgdžioti. Juk mūsų protėviai net kaimynines šalis niokodavo. Argi ir mums reikia tai daryti?

Meksikiečiai kadaise taip pat buvo pagonys ir tarp daugelio kitų dievų garbino Saulę. Apsilankę Meksikos sostinėje Mexico pamatytume didingą 65 metrų aukščio piramidę – Saulės šventovę, ant kurios kiekvienais metais Saulės garbei paaukodavo tūkstančius žmonių. Jie tikėjo, kad jei nepaaukos Saulei žmonių kraujo, ji nustos teikusi žemei gyvybę. Actekai ruošdavo karo žygius, kad turėtų belaisvių, kuriuos retykais nužudydavo ir paaukodavo savo dievams. Tačiau dabartiniai meksikiečiai gerai žino, koks buvo jų senovės tikėjimas, ir apie tai kalba savo muziejuose ir istorijos vadovėliuose, bet nesiruošia prie jo grįžti ir kuo nuoširdžiausiai gerbia Gvadalupeš Dievo Motiną Mariją.

Kaip tai nutinka, kad pagonys, kaip toji moteris

kananietė, ieško ir suranda tikrąjį Dievą, o kai kurie krikščionys elgiasi priešingai – bando tapti pagonimis? Į šį klausimą atsako moters kananietės pavyzdys. Kai Jėzus neskubėjo išgydyti pagonės moters sūnaus ir pasakė, kad jai nepriklauso duoti vaikų duonos, moteris ne išsėdėjo, bet atsakė, kad ir šunys čia ėda trupinius nuo šeimininkų stalo. Šios pagonės nuolankumas pelnė tikėjimo malonę. Jėzus pagyrė moters tikėjimą: „O moterie, didis tavo tikėjimas! Tebūna tau, kaip prašai” (Mt 15, 28).

Tačiau tikėjimą turintis žmogus gali nueiti atvirkstinį kelią – nuo krikščioniškojo tikėjimo iki pagonybės. Šitai atsitinka tuomet, kai vietoj nuolankumo žmogaus širdyje įsiviešpatauja puikybė. Savo didybės apsėstas žmogus save tarsi sudiešina ir mano pats gali nuspręsti, ką jis turės tikėti, o ką atmesti. Puikybė yra sunkiausiai pagydoma ir pavojingiausia žmogaus yda. Ne veltui yra sakoma, kad puikybė miršta valanda vėliau, nei pats žmogus.

Bandančių save laikyti pagonimis skaičius yra labai kuklus – per gyventojų surašymą tokiais save užsirašė tik keletas tūkstančių. Kur kas daugiau tokių, kurie balansuoja ties pagonybės riba. Burtai, amuletai, tikėjimas visokiomis čakromis, gerą energiją spinduliuojančiais medžiais ir akmenimis, net kryželių, medalikėlių ir kitų devocionalijų naudojimas apsisaugoti nuo ligų ir nelaimių, raganavimas yra ne kas kita, kaip pagonybės apraiškos, kurių ne visiškai sąmoningi krikščionys laikosi. Kai kurios televizijos laidos yra pilnos pagoniškų elementų. Rožančius, medalikėlius ar šventųjų relikvijos patys savaime neturi jokios galios, bet jeigu, kaip ta kananietė, malda kreipiamės į Dievą, tuomet atsiranda tikėjimas, kuris gali užsitarnauti net didelį pagyrimą. Todėl branginkime krikščioniškojo tikėjimo dovaną ir savo asmeninį ryšį su Jėzumi, kad užsitarnautume panašų pagyrimą, kurį išgirdo moteris kananietė.

Tas Sekmadienis, arba padėka visiems, padėjusiems jį surengti

Greičiausiai nesuklysiu rašydamas, kad dauguma iš mūsų, o taip pat kasmet atvykstančių svečių, gal jau prieš gerą mėnesį pradėjo galvoti apie tai, kas atsitiktų, jeigu Tą Sekmadienį atsivertų dangus ir pasipiltų lietus. Žinoma, mes greitai nubaidydavome tas netikusias mintis šalin, nes daugelio metų patirtis įrodė seselių sugebėjimą pasirūpinti tuo, kad Tą Dieną niekas nesutrukdytų šiai tradicinei lietuvių susiartinimo šventei. Net jeigu televizijos ar radijo aiškiaregiai pranašaudavo lietuvių, žinodavome, kad tie juodi debesys užklius už Thompson miestelio Šv. Juozapo bažnyčios varpinės ir kabos tenai bent iki tol, kol baigsis didžiųjų dovanų bilietų traukimas, o žmonės pradės skirstytis namo. Taigi, kai Tą Sekmadienį pradėjo kristi pirmi lietaus lašai, staiga užplūdo neramios mintys: kas dabar bus? Kodėl tie debesys praspūdo pro varpinę? Ar žmonės neapsisuks ir neišvažiuos į namus? Ar visas savanorių įdėtas darbas su lietaus upeliais nenuplauks į Quinebaug upę? Klausimai rinkosi kaip tie tamsūs debesys virš galvų: kodėl... nejaugi... kas kaltas?... Tie keli krizantys lašai staiga pavirto į tikrą lietuvių, ir tada pradėjo darytis keisti dalykai. Žmonės su lietsargiais pasikvietė nepažįstamus žmones prisiglausti prie jų, nors lietsargių saugaus vartojimo taisyklės griežtai draudžia daugiau nei dviems žmonėms būti po jais tuo pat metu. Visi, kas turėjo šokią tokią priedangą, pasikvietė užėiti pra-

šaliečius, verslininkai priglaudė pirkėjus, maisto gamintojai išleido išalkusius; informacijos palapinė priglaudė net tuos, kurie labai gerai žinojo, kas ir kur darosi; net švilpikas, kuris neseniai įsikraustė po Raudondvario pamatais, iškišęs nosį dairėsi, ką pasikviesti į vidų. Liepos, nors nesmagiai jausdamosios, kad negali pilnai apsaugoti nuo lietaus, pri-

palikę savo užuolankas pasuko į koplyčią. Kompozitorius Rodger Miller kažkada taikliai pastebėjo, kad vieni žmonės oriai vaikšto lietuje, o kiti paprasčiausiai šlampa. Stebėdamas žmones pagalvojau, kad į pikniką susirinko tikrai tie, kurie oriai vaikščioja

glaudė keletą jaunuolių. Visi susiglaudė rado šokią tokią užuolanką. Tada Dana per mikrofoną paskelbė, kad šv. Mišios bus atnaujamos koplyčioje ir kad tas lietus yra paprasčiausiai pikniko pašventinimas. Žmonės patikėjo ir

pajudėjo namo, atsisveikindami ne tik su artimaisiais, bet ir su tais, su kuriais susipažino po lietsargių ar palapinės stogu ir, kaip kasmet, tik savanoriai toliau liko dirbti iki sutemų.

Ačiū visiems savanoriams, rengimo komitetui, seselėms, kurios, aš manau, niekam nesakiusios, užsakė šį lietuvių, kad Tą Sekmadienį įvyktų graži SUSIARTINIMO ŠVENTĖ!

Pagrindinė išvada – seselei Ignei reikia naujo lietsargio.

Sunshine is delicious, rain is refreshing, wind braces us up, snow is exhilarating; there is really no such thing as bad weather; only different kinds of good weather – John Ruskin (1819–1900)

Aidas B. Kupčinskas

Putnamo seselių pikniko organizacinio komiteto pirmininkas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284 Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD): – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome prisikelti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Palangos valdžia nepanoro minėti Prezidento jubiliejinio gimtadienio...

ZIGMAS TAMAKAUSKAS

Šiais metais daug kas Lietuvoje minėjo pirmojo Lietuvos Respublikos prezidento Antano Smetonos 140-ąsias gimimo ir 70-ąsias mirties metines. Tikėtasi, kad šį Prezidento A. Smetonos gimtadienį tinkamai pagerbs ir Palangos valdžia. Su Palanga yra susiję jo mokykliniai metai, nacionalinio sąmoningumo branda. Besimokydamas Palangos progimnazijoje jis reguliariai skaitė to meto draudžiamą lietuvišką spaudą, jį sužavėjo Maironis, Adomas Mickevičius ir kiti romantinės krypties rašytojai. Pajūryje jis išitraukė ir į knygnešystės – draudžiamos lietuviškos spaudos platinimo ir gabenimo veiklą. Kaip savo knygoje apie Prezidentą pažymi profesorius Alfonsas Eidintas, tai „nulėmė Smetonos galutinį tautinį apsisprendimą – jis tapo sąmoningu lietuviu, jo tikrai neдрaskė vidiniai svarstymai, kas jis – lietuvis ar lenkas. Jis lietuvis, ir viskas. Jo, lietuvio, dvasios gyvenimas ėjo tiesiai. Nuo mažens auginamas lietuviškai, per mokyklas perėjo jausdamasis lietuvis. Motinos, talentingos pasakotojos,

Minėjimo dalyviai, pagerbdami Prezidento Antano Smetonos atminimą, prie „Tautos vado“ ąžuolo gieda Lietuvos himną. Renginio organizatorių nuotr.

Minėjimo dalyviai (iš k.): Zigfridas Jankauskas, Danguolė Vilčinskienė, Regina Ivanovienė, Nijolė Steponavičiūtė, Antanina Skaudžiuvienė, Marija Robačevskienė, Raimundas Kaminskas, Aldona Grigaitienė ir Zigmas Tamakauskas

žadinamas, išmoko jausti gimtojo žodžio grožį...” Prezidento A. Smetonos ryšį su Palanga mena Birutės alėjoje išlikusi vadinama „Baltoji” vila, kurioje Prezidentas su savo šeima vasaros metu atostogaudavo. Tuomet vilą valdė grafitė Marija Tiškevičiūtė, kuri, sovietams okupavus Lietuvą, enka-vedistų buvo suimta ir ištremta. Tremtyje ir mirė. Jos kapas nežinomas. Marijos vardą mini tik antkapinis paminklas Palangos kapinėse. Prezidentas į Palangą vykdavo iš laikinosios sostinės traukiniu iki Kretingos. Kretingos geležinkelio stotis būdavo išpuošta vėliavomis ir žalumynais. Kelias į Palangą taip pat būdavo papuoštas vėliavomis, vainikais, gėlėmis, pastatytais žalumynais išpuštais vartais. Palangoje Lietuvos Prezidentą iškilmingai pasitikdavo jos burmistras aušrininkas Jonas Šliūpas, veikiančių organizacijų atstovai, vietos gyventojai ir poilsiautojai. Prezidentas, atsakydamas į sveikinimus, pabrėždavo, kad Palanga jam esanti visada brangi, brangus jos kiekvienas kampelis, menantis jo jaunystės mokslo metus. Dabartinė vilos šeimininkė Marija Robačevskienė atvykusiems atostogininkams pasididžiuodama primena Lietuvos prezidento A. Smetonos čia išlikusią gyvybingą dvasią, jo žingsnių aidus. Lietuvos Sąjūdžio Kauno skyriaus iniciatyva prieš kelėtą metų ant šio namo sienos buvo įrengta memorialinė lenta, žyminti šios vilos istorinę svarbą.

Lietuvos Respublikos prezidento A. Smetonos žingsnius Palangoje mini ir Birutės kalno papėdėje 1934 metais pasodintas ąžuolas. Jis pasodintas Prezidento 60-jo gimtadienio proga ir pavadintas Tautos vado ąžuolu. Kaip pasakojama, sovietmečiu šį ąžuolą norėta sunaikinti, bet patriotiškai nusiteikę miškininkai saugumiečius suklaidino, nurodydami kitą ąžuolą. Nurodytas ąžuolas buvo nukirsdintas, o tikrasis ir gražiai išaugęs išliko iki mūsų laikų. Dabar jis aptvertas puošnia tvorele. Tik gaila, kad prie ąžuolo nėra jokios lentelės, pažyminti šio ąžuolo vardą ir jo pasodinimo istoriją. Prieškario Nepriklausomoje Lietuvoje prie ąžuolo gražiai sutvarkytame tri-

kampiname žemės plote buvo užrašas „Sveikiname tautos vadą”. Deja, šį kartą Palangos valdžia nepanoro pasveikinti žmogaus, kuris taip mylėjo šį mūsų pajūrio kampelį, rūpinosi jo gyvavimu, nepanoro pasveikinti to žmogaus – savo šalies pirmojo Prezidento Antano Smetonos net jubiliejinio gimtadienio proga. Rugpjūčio pradžioje keletą kartų priminėme vietos savivaldybei apie artėjantį Prezidento jubiliejų, priminėme jo buvusį ryšį su Palanga, prašėme, kad jo gimimo data būtų paminėta nors prie jo garbei pasodinto ąžuolo Birutės parke. Su meru niekaip nepavyko susisiekti, net jo paties nustatytą priėmimo dieną. Mero pavaduotojas Saulius Simė į mūsų priminimą atšovė, kad tai – kultūros skyriaus reikalas. Priminėme jam, kad rugpjūčio 10 d. 12 val. prie Prezidento ąžuolo A. Smetonos gimtadienį pagerbs ir iš Kauno atvykę Lietuvos Sąjūdžio atstovai, kvietėme nors prisidėti prie šio renginio. Lietuvos Respublikos prezidento A. Smetonos 140-ties metų gimimo sukaktį paminėjome savo iniciatyva prie to paties Tautos vado ąžuolo, prisimindami Prezidento Antano Smetonos nuopelnus atkuriant bei stiprinant mūsų valstybę, jo daugiašakę veiklą. Pagiedojome ir Lietuvos himną. Minėjime dalyvavo tik nedidelis būrelis žmonių – Lietuvos Sąjūdžio Kauno skyriaus atstovai su savo vėliava, „Baltosios” vilos savininkė Marija Robačevskienė, minėjimo dalyvius pavaišinusi skania arbata ir sumuštiniais, Lietuvai pagražinti draugijos Palangos skyriaus atstovės Regina Ivanovienė ir Nijolė Steponavičiūtė, Lietuvos kariuomenės Karių savanorių sąjungos Vilniaus apskrities skyriaus atstovas Zigfridas Jankauskas bei vilnietė Danguolė Vilčinskienė. Skaudžiausia, kad minėjime nedalyvavo nė vienas Palangos savivaldybės atstovas. Matyt, miesto politikams materialinės vertybės svarbiau už miesto istorinę tiesą ir tautinę garbę. Tai liudija jau gana apkerpėjęs miesto centre stovintis Lietuvos partizanų vado, ketvirtojo konstitucinio Lietuvos prezidento generolo Jono Žemaičio simbolinis paminklas, Lietuvos patriarcho dr. Jono Basanavičiaus gatvėje iš visų pusių sklindančios rusiškos dainuškos, užgožiančios kur ne kur prasiveržusios lietuviškos dainos blyksnius. Zigmas Tamakauskas – Lietuvos Sąjūdžio Kauno skyr. pirmininko pavaduotojas, Švietimo komite- to pirmininkas.

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

Mirgos Gražinytės-Tylos

pirmas pasirodymas Los Angeles Filharmonijoje

Kaip turi atrodyti simfoninio orkestro dirigentas? Turbūt dažno vaizduotėje – tai pagyvenęs vyras, praradęs ar šiek tiek praplikęs, apsirengęs juodu fraku, su labai rimta, netgi rūsčia veido išraiška, laikantis lazdelę, kuri reikalauja pilnutinio muzikantų paklusnumo. Tačiau laikai keičiasi. Dirigento lazdelė dabar dažnai atsiranda ir moters rankose. Baltimorės simfoninio orkestro vyriausia dirigentė yra moteris – Marin Alsop. Buffalo Filharmonijos orkestrui diriguoja JoAnn Falletta. Čikagoje turime dvi moteris dirigentes: Jane Glover vadovauja Music of the Baroque ansamblui, o Mei-Ann Chen – Chicago Sinfonietta orkestrui. Į dirigenčių eiles JAV stojo ir jauna lietuvaitė – Mirga Gražinytė-Tyla, kuri rugpjūčio 7-tą dieną pirmą kartą pasirodė su Los Angeles simfoniniu žymioje Hollywood Bowl salėje.

Los Angeles Filharmonijos orkestras nebijo naujovių. 1992 metais orkestras pagrindiniu dirigentu paskyrė jauną suomį – Esa Pekka Salonen, kuris orkestrui vadovavo iki 2009 metų. 2009 metais Los Angeles Filharmonija vėl nustebino klasišinės muzikos pasaulį, savo pagrindiniu dirigentu parinkdama 28 metų venesuelietį Gustavo Dudamel. Dirigentas Gustavo Dudamel, sužinojęs, kad 2012 metais Salzburgo jaunų dirigentų konkursą laimėjo Mirga Gražinytė-Tyla, pakvietė ją lavintis dirigavimo mene su Los Angeles simfoniniu. To pakvietimo rezultatas – Mirga Gražinytė-Tyla paskirta Los Angeles Filharmonijos dirigente-asistente.

Mirgos-Gražinytės-Tyla koncertas su Los Angeles simfoniniu orkestru sulaukė labai palankių atsiliepimų. Hollywood Bowl – tai Los Angeles orkestro vasarinių koncertų vieta: koncertai vyksta po atviru dangum, o jų klausosi tūkstančiai muzikos mėgėjų. Rugpjūčio 7-tos dienos koncerte buvo atlikti du kūriniai: Gustav Mahler pirmoji simfonija ir Johannes Brahms dvigubas koncertas – smuikui ir violončelei. Įdomus sutapimas – dirigentas Gustavo Dudamel savo debiutiniam koncertui 2009 metais taip pat parinko Mahler pirmąją simfoniją. „Los Angeles Times“ laikraščio muzikos kritikas Mark Swed savo recenzijoje pažymėjo, kad Mirgos-Gražinytės-Tyla Mahler pirmos simfonijos interpretacija iš esmės skyrėsi nuo Gustavo Dudamel interpretacijos.

Muzikos kritikas Mark Swed taip pat pastebėjo, kad Mirgos-Gražinytės-Tyla laikysena labai patraukli. Ji tvirtai stovi vietoje ir diriguoja gyvai mosikuodama rankomis lyg „ganydama“ muzikantus. Kritikas Swed pavadino jos dirigavimo stilių fiziniu smarkumu („physical vehemence“) – su stulbinančiais rezultatais. Mahler pirmoji simfonija prasideda švelniai. Kompozitorius stengėsi atkurti miško garsų pasaulį. Kritikas Swed prisiminė, kad Gustavo Dudamel pradėjo simfoniją tylos momentu, lyg norėdamas klausy-

tojams suteikti tinkamą nuotaiką. Mirga Gražinytė priešingai – be jokių pauzių energingai puolė prie muzikos. Anot recenzento, Gražinytės smarkumas („ferocious drive“) neleido klausytojams pasvajoti muzikos metu. Anaipol, jos diriguojama muzika klausytojus pagavo ir užbūrė. Ji garsus apvaldė kaip kerėtoja, rašė kritikas Swed.

Kitoje koncerto dalyje pasirodė du solistai: smuikininkė Alina Pogostkina ir violončelininkas Robert deMaine. Jie su orkestru grojo Brahms dvigubą koncertą smuikui ir violončelei. Anot recenzento, šis kūrinys taip pat reikalauja tvirto dirigavimo, kuris tinkamai paskatintų solistus. Tokį paskatinimą Mirga Gražinytė-Tyla suteikė ir tinkamai „varė“ muziką pirmyn.

Mirga Gražinytė gimė Vilniuje. Jos tėvelis – chorvedys, mama – pianistė, močiutė – smuikininkė. Tad neuostabu, kad ji pasirinko muzikos kelią. Mirga Gražinytė baigė chorinio dirigavimo klasę Nacionalinėje Mikalojaus Konstantino Čiurlionio meno mokykloje. Chorinį ir simfoninį dirigavimą ji toliau studijavo Austrijoje, Italijoje, Šveicarijoje ir Vokietijoje. 2009 metais ji buvo priimta į Vokietijos Dirigentų forumą (Dirigentenforum des Deutschen Musikrats).

Mirgos Gražinytės dirigavimo ga-

bumus pastebėjo žymus dirigentas Kurt Masur, kuris 2009 metais Bonnoje, Vokietijoje, vadovavo seminarui apie Beethoven kūrinį dirigavimo meną. Tų pačių metų gruodžio mėnesį Mirga Gražinytė buvo pakviesta dalyvauti „Beethoveno nakties“ koncerte Bonnoje. O kitais metais dirigentas Kurt Masur leido Mirgai Gražinytei ir dviem kitiems dirigentams kartu su juo diriguoti Beethoven devintąją simfoniją. Gražinytė dirigavo antrą simfonijos dalį.

2011-tais metais Mirga Gražinytė buvo paskirta antrąją kapelmeisterę Heidelbergo teatre. Ten ji turėjo progos diriguoti operas ir simfoninius koncertus, tarp jų – Bizet „Carmen“ bei meksikietės kompozitorės Marcela Rodriguez operą „Las Cartas de Frida“. 2012-tais metais ji laimėjo Salzburgo festivalio jaunų dirigentų premiją, nurodama 91 varžovą. Laimėjus premiją, jai buvo leista diriguoti Mahler kamerinį orkestrą Salzburgo festivalyje (2012 m. rugpjūtį).

2013 metais Mirgai Gražinytei-Tylai teko diriguoti Bavarijos radijo chorui (Chor des Bayerischen Rundfunks). Gruodžio mėnesį ji dirigavo choriui koncertui Miunchene. Viena koncerte ji įtraukė ir lietuvių kompozitorės Kristinos Vasiliauskaitės chorinį kūrinį „Cantico delle creature“.

Mirga Gražinytė-Tyla neapleidžia savo gimtojo krašto. Šių metų kovo mėnesį ji dirigavo Lietuvos nacionaliniam simfoniniam orkestrui Klaipėdos muzikos pavasario festivalyje. Programą sudarė Beethoven Penktoji simfonija, Brahms Pirmasis fortepijoninis koncertas ir Ramintos Šerkšnytės simfoninė partitūra „Ugnys“. Pianistas – Andrius Žlabys.

Šių metų gegužės mėnesį Mirga Gražinytė-Tyla koncertavo Vokietijoje, Austrijoje ir Čekijoje su smuikininku Gidon Kremer ir jo ansambliu „Kremerata Baltica“.

Mirga Gražinytė-Tyla pasižymi ne tik kaip simfoninių orkestrų dirigentė, bet taip pat kaip operų dirigentė. Po dviejų sezonų Heidelbergo teatre, kur ji buvo antroji kapelmeisterė, ji tapo Berno operos pirmoji kapelmeisterė. O paskutiniu metu ji paskirta pagrindine Salzburgo operos teatro dirigente 2014-2015 metų sezonui. Tai pareigos, kurioms lietuvių buvo atrinkta iš 180 pretendentų. Rugsėjo mėnesį ji diriguos Mozarto operą „Die Zauberflote“ („Užburtoji fleita“) Salzburgo operos teatre.

Pagal internetinius šaltinius parengė
Rimas Černius

Pasikalbėjimas su Mirga Gražinyte-Tyla

Prieš dvejus metus žurnalas „Muzikos barai“ išspausdino Lauryno Butkausko pasikalbėjimą su jauna dirigente – Mirga Gražinyte-Tyla. Skaitytojų dėmesiui pateikiame kelias to pasikalbėjimo ištraukas.

– Mirga, prieš kurį laiką prie savo pavardės ėmei prirašyti slapyvardį Tyla. Kokia jo kilmė, gal Tylų būta giminėje?

– Man labai patinka kalbėti, tačiau pastebėjau, kad per repeticijas sekasi kur kas geriau, kai beveik nešneku (juokiasi). Tiesą sakant, yra įvairių rimtesnių ir ne tokių rimtų priežasčių, kodėl pradėjau vartoti Tylos pseudonimą. Viena iš jų ta, kad užsieniečiams sunku užrašyti mano tikrąją pavardę, jie nesivargina dėlėti paukščių ir taškelį, o tardami beveik nusilaužia liežuvių. Deja, ilgainiui pamaciau, kad su šiuo slapyvardžiu niekas nepalengvėjo, nes žmonės užsienyje jį taria ne visiškai taip, kaip reikėtų. Gal ateityje reikės susigalvoti kitą, tačiau kurį laiką dar pabūsiu Tyla. Kalbant apie giminę, tiesiogiai Tylų nėra, tačiau tėčio senelė latvė buvo Tilla.

– Tiek praėję, tiek šie metai Tau buvo labai sėkmingi. Pernai pavyko gauti pirmąjį tiesiogiai su operos menu susijusį darbą – laimėjusi konkursą patekai į Heidelbergo teatrą. Kaip užsienyje organizuojama atranka į tokias darbo vietas?

– Operos teatrų Vokietijoje daugiau nei šimtas. Įvairaus dydžio, įvairaus lygio. Kažkas netgi yra pasakęs, kad jeigu į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą yra įtrauktos mūsų Dainų šventės, jame turėtų atsidurti ir Vokietijos teatrų bei orkestrų peizažas. Nes tai unikalus atvejis, nieko panašaus nėra jokioje kitoje pasaulio šalyje. Taigi, kadangi teatrų tiek daug, tai vienam, tai kitam iš jų prireikia dirigentų, o ta proga visuomet rengiami konkursai. Heidelbergo teatro konkursas į antrojo kapelmeisterio vietą vyko trimis turais. Pirmajame reikėjo groti visą operinį rečitalį – klavyrus iš natų. Kai atkeliavo kvietimas, kaip tik buvau Lietuvoje. Turėjau dvi savaites ir visą šūsnį natų, iš kurių iki tol nebuvau grojusi nieko – prie pianino teko sėdėti dieną naktį... Nuvažiavus dar teko šiek tiek padainuoti ir iš lapo paskaityti. Patekau į antrąjį turą, kuriame jau buvo repeticija su orkestru – G. Puccini „Bohemos“ ir W. A. Mozarto „Figaro vedybų“

ištraukos. Trečiajame ture likome dviese. Abu su kolega-konkurentu gavome diriguoti po Mozarto „Užburtosios fleitos“ spektaklį. Jam teko vakarinis – visas, o man rytinis, skirtas vaikams, patrupintas. Vis dėlto antrojo kapelmeisterio vieta atiteko man.

– Iš vokiečių kalbos pasiskolintas žodis „kapelmeisteris“ lietuvių kalboje vartojamas retokai, dažniausiai kalbant apie pučiamųjų orkestrų dirigentus. Kas konkrečiai įeina į Tavo pareigas?

– Įprastai Vokietijos teatrai turi generalinį muzikos direktorių, vadinamąjį muzikinės dalies šefą, bei du kapelmeisterius – pirmąjį ir antrąjį. Antrojo kapelmeisterio pareigas lietuviškai galima vadinti trečiojo teatro dirigento pareigomis. Man tenka dirbti rengiant partijas su solistais, per režisūrines repeticijas sėdėti prie fortepijono ir groti iš klavyro, taip pat per pusmetį leidžiama savarankiškai parengti ir diriguoti vieną spektaklį. Pernai parengiau kamerinę meksikietėjų kompozitorės Marcelos Rodriguez operę „Fridos laišakai“ („Las cartas de Frida“). Tai opera

apie garsią Meksikos dailininkę Fridą Kahlą. Tiesą sakant, šio specialiai užsakyto spektaklio muzika nebuvo ypatinga, išpūdzio nepaliko. Šiomet turiu daug kartų rimtesnį iššūkį – rengiu Mozarto operą „Pagrobimas iš Seralio“. Intensyviai dirbome visą liepos mėnesį, artėja premjera.

– Šį pavasarį Zalcburge laimėjai kompanijos „Nestle“ ir Zalcburgo festivalio surengtą Jaunųjų dirigentų konkursą, jame pranašai net 90 konkurentų. Prašyčiau apie tai papasakoti kiek plačiau.

– Tai nebuvo visiškai tipiškas konkursas. Organizatoriai netgi sąmoningai vengė žodžio „konkursas“, kalbėjo tik apie prizą, kurį įteikia savo pačių išrinktam dirigentui. Šiomet renginys buvo suorganizuotas trečią kartą. Pernai ir užpernai taip pat siunčiau dokumentus – CV, DVD, ateities planų aprašymą ir t. t., tačiau abu sykius gavau gražų atsakymą su padėka ir priedu, kad gauta labai daug dalyvių paraiškų. Taigi, kai reikėjo siųsti paraišką šių metų konkursui, pagailėjau laiko ir to nepadariau, be to, kaip tik panašiu metu Leipce vyko kitas konkursas. Tuomet visiškai netikėtai, jau pasibaigus nustatytam terminui, į mane kreipėsi patys organizatoriai ir paprašė kuo greičiau atsiųsti dokumentus. Taip ir padariau, o po kurio laiko gavau žinią, kad patekau tarp trijų geriausių dirigentų. Tiesą sakanat, tas didžiulis dalyvių skaičius – 91 žmogus – buvo tik dokumentuose. Panašu, kad be atsiųstų paraiškų peržiūros komisija turi ir kitų atrankos kriterijų, ne vienus metus stebi jaunus dirigentus, galimus pretendentes, ir siekia juos paskatinti.

– Antrajame konkurso etape rekomendacijų ir dokumentų, be abejo, nebepakako...

– Vien patekimą į antrąjį turą – tarp trijų geriausių dirigentų – aš laikau didžiuliu prizu, kadangi balandžio pabaigoje kiekvienam iš mūsų Zalcburge buvo suteikta teisė diriguoti po visą koncertą su solistais, kartu su jais patys derinome ir programas. Man teko laimėti dirbti su Zalcburgo orkestru „Camerata“ (koncerte Mirga dirigavo Broniaus Kutavičiaus „Žiemų vartus“ iš ciklo „Jeruzalės vartai“, Leonardo Bernstein serenadą smuikui solo su orkestru bei Mozarto „Jupiterio simfoniją“). Nors dainuoti kareliškai per Kutavičiaus kūrinį solistams buvo neįprasta, o orkestrantai sakė, jog panašiai programai paprastai turi daugiau repeticijų, viskas pavyko labai neblogai. Po šio koncerto mane ir išrinko pagrindinio prizo laimėtoja.

– Pagrindinis prizas – ne tik 15 tūkst. eurų čekis, bet ir koncertas vienoje iš pagrindinių Zalcburgo festivalio salių „Felsenreitschule“. Joje tarptautiniam Gustavo Mahlerio jaunimo orkestrui dirigavai Alfredo Schnittkės „Ritualą“, Igorio Stravinskio „Petrušką“ bei Mozarto Koncertą fortepijonui ir orkestrui C-dur, KV 467. Ar programą sudarei pati?

– Kartu su Zalcburgo festivaliu. Aš siūliau, ką norėčiau atlikti. Mozarto kūrinys nebuvo privalomas, tačiau kadangi per šių metų Zalcburgo festivalį neskambėjo nė vienas šio kompozitoriaus fortepijoninis koncertas, organizatoriai užsiminė, kad būtų visai neblogai jį atlikti. Norėjau, kad nuskambėtų ir lietuviška muzika. Svarsčiau apie keletą Ramintos Šerkšnytės kūrinių, bet jie visi yra ramesnio charakterio, reikalaujantys meditacinio išiklausymo, o kadangi tai turėjo būti pirmas numeris, reikėjo kažko energingesnio. Tiesa, vienas iš Šerkšnytės

kūrinių yra labai energingas, tačiau reikalauja milžiniškos orkestro sudėties, todėl susilaikiau. Kita vertus, per Schnittkės kūrinį grojo net 11 perkusininkų...

– Pianistą Andrių Žlabį atlikti Mozarto koncertą kvietei savo iniciatyva?

– Taip. Mes su Andriumi labai gerai sutarėme. Dar nėra taip buvę, kad mintys ir idėjos šitaip sutaptų. Jis turėjo labai aiškią koncepciją, kelias pasirengimo dienas kartu kapstėmės po partitūrą. Manau, mums tikrai pavyko sukurti kamerinę atmosferą. Tiesą sakant, Zalcburge groti Mozartą ne taip paprasta. Jo kūryba čia labai gerai žinoma, daugelis klausytojų kūrinius moka atmintinai, į koncertą ateina tikėdamiesi išgirsti tam tikrą tradiciją nustatytą interpretaciją. Mano nuomone, surasti tikrąją esmę ir gelmę Mozarto kūryboje kur kas sunkiau nei su sudėtingose šiuolaikinėse partitūrose.

– Įprastai prie simfoninio orkestro dirigento pulsto stovi vyrai. Koks muzikantų požiūris į dirigentę moterį?

– Kai eini diriguoti gerai išmanydamas kūrinį ir jautiesi taip, lyg stovėtum ant tvirto pamato, bendrą kalbą su orkestrantais pavyksta rasti nesunkiai. Darbo metu tikrai nekęla klausimų, kokia dirigento lytis ir kokie būtų skirtumai, jei dabar prie pulsto stovėtų vyras. Gal kokių nors skirtumų ir yra, tačiau jeigu viskas klostosi gerai, niekas į tai labai nesigilina. Juk pasiekti profesionalumą – vienoda užduotis tiek vyrams, tiek moterims.

– Kokį lietuvišką kūrinį labiausiai norėtum parengti ir atlikti su geru užsienio šalies orkestru?

– Norėčiau ne vieną... Jau turėjau progą Čekijoje diriguoti Mikalojaus

Konstantino Čiurlionio „Miške“, dabar būtų labai smagu kur nors parengti ir „Jūrą“. Norėčiau atlikti visus Broniaus Kutavičiaus kūrinius, nes su jais užaugau, norėčiau pažinti vėlyvesnį jo darbą – operą „Lokys“. Taip pat parengti Onutės Narbutaitės, Ramintos Šerkšnytės, Juozo Gruodžio, Eduardo Balsio kūrinių. Ai, tiesiog visus! Labai norisi populiarinti lietuvių muziką!

– Ar save užsienyje pristatai kaip lietuvių dirigentę, ar šito stengiesi nepabrėžti?

– Be jokios abejonės, kaip lietuvių. Jeigu tik reikia siųsti kokių gyvenimo aprašymą, būtinai nurodau, kad esu iš Lietuvos. Kartais parašo, kad esu Vokietijoje gyvenanti lietuvė, tačiau tai tiesa. Pati šiuo metu jaučiuosi tarsi atsidūrusi tarp dviejų polių. Kai grįžtu į Lietuvą, čia vienoks namų pojūtis, o kai nuvykstu į Vokietiją – ten, kur dirbu ir nuolat bendrauju su žmonėmis – taip pat jaučiuosi beveik sava. Ta terpe, kurioje dabar esu, yra naudinga, ir kol kas jaučiu, kad man jos reikia. Tačiau galų gale vis tiek turiu prisipažinti, kad lietuviškas žodis, lietuviška kultūra man iki šiol turi pačią didžiausią reikšmę. Vasaros pabaigoje Nidoje teko padirbėti su choriuku, sudarytu iš projekte „Nacionalinė moksleivių akademija“ dalyvaujančių jaunuolių. Parengėme Juozo Naujalio ir Maironio dainą „Už Raseinių“. Pasirodymo metu buvo tokia akimirka,

kai supratau, jog iš vaikų lūpų žodžiai kartu su melodija sminga tiesiai į klausytojų širdis, kad dainininkai tiesiogiai bendrauja su žiūrovais. Tai mane labai sukrėtė. Taip, vadinamoji žvaigždžių valanda Zalcburge buvo puiki, gavau daug dovanų, tačiau tokios suvirpinančios akimirkos, kokią išgyvenau klausydamasi šios paprastutės melodijos ir kartu ją dainuodama, ten nebuvo...

– Ar savo ateitį sieji su Lietuva?

– Bet kuriuo atveju ir su Lietuva. Tačiau kol kas į gimtinę grįžti negaliu, nes čia paprasčiausiai negaučiau tokio krūvio, kokį turiu ten. Pradėjau studijuoti užsienyje, man ten viskas įprasta, nes jau pažįstu sistemą, žinau, kur ką galima mėginti nuveikti ir ką iš ko pasiimti. Tikiu, kad jeigu dabar imčiau ir sugrįžčiau į Lietuvą, per ilgesnį laiką ką nors susirasčiau, bet iš karto tikrai negaučiau tokių užduočių, kokias gaunu Heidelberge. Kol jų ten turiu, kol jos stumia ir motyvuoja, ten ir lieku.

P. S. Šį sezoną jaunos dirigentės geografija dar labiau išsiplėtė – nuo Salzburgo iki Los Angeles... – Red.

Kokia gegužinė – be dainos?

Rimo Kamanto nuotraukos

Gegužinė „Lituanica“ parke

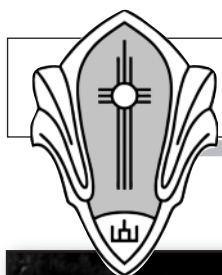

Malonu pasižnekučiuoti pušų pavėsyje

Žinutės paskelbtos spaudoje, „Facebook“, laišku sukvietė Beverly Shores Lietuvių klubo narius, jų šeimas ir draugus į gegužinę. Būrėmės prie Dariaus ir Girėno paminklo. Daug kas aplankė šį parką 2013 metais, kai minėjome legendinio skrydžio 80-metį. „Lituanica“ parkas ir ežerėlyje pastatytas paminklas „Parkirsti sparnai“ primena tragišką skrydžio baigtį.

Šių metų rugpjūčio 9 d. parko prieglobstyje dalinomės puikia nuotaika, džiaugėmės geru oru, gražia gamta ir galimybe vasarai baigiantis susitikti su draugais. Iš Highland, IN atvykusi Ūla Davitt sakė: „Pirmiausia užhipnotizavo pušų kvapas. Ne veltui tai yra lietuvių parkelis. Norėjosi aikčioti iš džiaugsmo ir pasileisti basomis! Turbūt net ir nereikėjo susilaikyti, tikrai būčiau teisingai suprasta. Lietuviai ir jiems prijaunčiantys susirinko tiesiog pabūti kartu. Man šis pabuvimas buvo tikra atgaiva. Laukiu kitos gegužinės“.

Rūta Sidabrienė,
Beverly Shores Lietuvių klubo sekretorė

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė Vida Kuprytė • El. paštas: draugasateitis@gmail.com

Šeimos šaknys

Lenktyniaujam Jaunučių ateitininkų stovykloje. Iš k.: Gustas Mitkus, Gytis Stungys, Justinas Jankus, Matas Liaukevičius, Adas Jočys. Už jų – vadovas Matas Stankus. Kazio Razgaičio nuotraukos

Jaunųjų ateitininkų stovykloje

VIRGILIJA GAŠKAITĖ

Birželio mėnesio pabaigoje į Dainavos stovyklą atvyko 134 energingi, jauni stovyklautojai. Kaip kiekvieną vasarą, jaunieji ateitininkai susibūrė padraugauti ir pasidžiaugti Jaunųjų Ateitininkų stovykloje, kuri vyko birželio 29 d. – liepos

mos rūpinasi savųjų sveikata, šeimos dalijasi savo turtu, talentais, jos sportuoja, šoka ir pan. Būrelių pavadinimus stovyklautojai išsirinko atspindėdami šeimos temą. Vyriausias mergaičių būrelis pasivadino „simpatiškos senutės“, o jauniausi berniukai buvo „Lietuvos kūdikiai“.

Kad galėtų stovyklauti kaip viena šeima, jaunučiai turėjo vienas su kitu geriau susipažinti! Per susipažinimo vakarą jaunučiai, vadovai, darbuotojai ir mokytojai buvo suskirstyti į „šeimas“, ir jos bendravo per visą stovyklą. Šeimos sugalvojo savo pavadinimą, pasakui keliavo iš stoties į stotį

Vyriausios stovyklautojos Jaunųjų ateitininkų stovykloje Dainavoje. Iš k.: leva Tarasovaitė, Odetė Garmutė, Jūlytė Kasputytė, Daina Maleiškaitė ir Ariją Kavaliauskaitė.

9 d. Net 27 vadovai globojo jaunučius ir padėjo mokytojams vesti programą! Stovyklos ruošos komiteta sudarė: Laima Aleksienė, Daiva Kisielienė ir Žibutė Pranckevičienė. Joms talkino vyrausi berniukų vadovai – Kazys Razgaitis ir Viktoras Kaufmanas bei vyriausios mergaičių vadovės – Daiva Kisielienė ir Ramona Vaikutienė. Stovyklos kapelionas buvo iš Lietuvos atvykęs kun. Nerijus Grigaliūnas. Šeimininkavo Zita Kušeliauskienė ir Bronė Abromauskienė, ūkvedės pareigas vykdė Alytė Simonaitienė, medikė – Lya Kubilienė.

Kadangi 2014 m. stovyklos tema buvo „Šeimos šaknys“ stovykloje stengtasi sukurti šeimyniškumo jausmą, o tuo pačiu giliau pažvelgti į lietuviškas savo šeimos šaknis. Kiekviena dienos tema pabrėžė skirtingą šeimyniško gyvenimo išraišką – pavyzdžiui šeimos seneliai, šeimos sielos, šeimos sprendimai, šeimos

atlikdami uždavinius ir susipažindami su kitomis šeimomis. Antrą vakarą stovyklautojai šeimomis žaidė „Taškų taškus“, bandė įrodyti teisėjams, televizijos programos vadovams, kad jų šeima yra šaunusiausia. Šeimos turėjo surinkti kuo daugiau taškų, teisingai ir greitai atlikti įvairiausias užduotis. Reikėjo sportuoti kojines, pagauti šuniuką, iškepti dešreles, išversti žodžius į lietuvių kalbą ir kt.

Kiekvieną dieną jaunučiai turėjo dalyvauti keturiose pamokose. Daiva Kisielienė ir Julija Žliobaitė pravedė dainavimą, Žibutė Pranckevičienė ir Gabrytė Razmaitė mankštino stovyklautojus sporto aikštėse, Angelytė Annarino vedė vaikus gamtos takais. Apie krikščionišką ateitininkišką pasaulėžiūrą jiems pasakojo Ina Biliūnienė, o tikybės pamoką vedė kun. Nerijus Grigaliūnas. Kazys Razgaitis subūrė vaikus prie mikrofono ir pravedė radijos valandėlę. Ramo-

Viršutinėje nuotraukoje, Jaunųjų ateitininkų sąjungos pirmininkė Laima Aleksienė užriša ateitininkų juosta įžodininkei Stefanijai Rekašiūtei. Šalia stovi Olivija Jameikytė ir Clevelando kuopos globėja Ina Biliūnienė. Apatinėje nuotraukoje laužo stebėtojai. Iš k.: Jokūbas Šlajus, Lukas Katilius ir Tomas Vileikis.

na Vaikutienė mokė pirmosios pagalbos principų. Studentė Vilija Aleksaitė su stovyklautojais sukūrė video montažą, o Ingrida Šlajuvienė pakvietė į rankdarbių pamoką. Daiva Kisielienė parodė, kaip spausti lietuvišką sūrį. Laima Aleksienė smagiai išjudino visus „Zumba“ šokio pamokoje. Viktoras Kaufmanas su vaikais atliko mokslinius bandymus. Per kalbos pamoką jaunučiai su Jūrate Žukauskiene, Virgilija Gaškaite ir Gintare Daulyte žaidė žodžių žaidimus bei pabandė lietuviškai parašyti į stovykos laikraštėlį. Andrytė Siliūnaitė ypatingai įdomiai kalbėjo apie geneologiją – ji skatino stovyklautojus pasidomėti savo šeimos šaknimis ir istorija. Dauguma jaunučių jau buvo iš anksto pakalbėję apie tai su tėveliais ir žinojo savo senelių istorijas. Pamokos metu vaikai per visą sieną sukūrė paveikslą, rodantį, kaip jų seneliai ar tėveliai atvyko į Ameriką.

Vakarinių programų buvo įvairių. Pirmą vakarą prie laužo „senelis“ Lijus ir „senelė“ Daiva „keliavo“ po pasaulį, o stovyklautojai suvaidindavo, kokiuose kraštuose ir miestuose jie pabuvojo. Vieną vakarą buvo ir vestuvių šventė, kuriai kiekvienas būrelis padėjo pasiruošti – vieni padarė žiedus, kiti priskynė gėlių, pynė vainikus, puošė nuotaką. „Naujavedžiai“ Mantas ir Ariana pasižadėjo būti gerais draugais ir globoti stovyklautojus bei Dainavą. Kitą vakarą žaidėme „Knygnešius“ – tai vaikų mėgstamiausias žaidimas. Jame vaikai „rusų“ (vadovų) gaudomi, bando slapčia nugabenti knygų ryšulėlius į „Lietuvą“. Susirinkus prie antrojo laužo, tėveliai „išvažiavo“ į kelionę, netyčia palikdami savo vaikus namie vienus. Stovyklautojai kūrybingai suvaidino, kaip jie apsiėjo be tėvų: susidorojo su plėšikais, slėpė sudaužytą vazą, užmaskavo sugadintas elektros pėdsakus. Kitą vakarą, po visą dieną vykusios sporto šventės, vaikai komandomis paruošė sūkius ir vaidinimėlius. Vieną vakarą vyko tikėjimo šventė, o kitą – „gydytojų gaudynės“. Stovyklautojai užbaigė savaitę iškilminga vakariene ir šokiais. Vakarinėms programoms vadovavo Lija Siliūnaitė ir Daiva Siliūnaitė.

Greitai praėjo savaitė Dainavoje. Pasidžiaugėme draugais, gamta, Spyglio ežeru, Dievulio globa. Atėjo laikas jaunučiams iškelti iš mūsų „mažos Lietuvos“, ...bet nenusiminkite – tik iki kitos vasaros!

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentė sveikina Ukrainą

Vilnius („Draugo“ info) – Kijevas iš anksto gavo LR prezidentės Dalios Grybauskaitės sveikinimą ukrainiečiai Nepriklausomybės dienos proga. „Prieš 23 metus Ukraina visam pasauliui parodė, kad savo valstybę ukrainiečiai kuria patys. Ginti laisvę ir savo valstybę yra kiekvieno piliečio pareiga“, – pabrėžė D. Grybauskaitė ir paminėjo Lietuvos pavyzdį kaip mūsų valstybė at-

silaikė prieš kitų šalių spaudimą. Didžiulio populiarumo socialiniuose tinkluose, komentarų ir padėkų Lietuvai, ne vien tik Lietuvos, bet ir visame pasaulyje gyvenančių ukrainiečių atsiliepinimų, daugybės YouTube peržiūrų sulaukusį sveikinimą galite pamatyti čia: [https:// www.youtube. com/ watch?v= MfY3zij-BV4](https://www.youtube.com/watch?v=MfY3zij-BV4)

Žingsnis link nepriklausomybės nuo rusų dujų

Lietuva pirmą kartą turės alternatyvų „Gazprom“ dujų tiekėją. D. Labučio (ELTA) nuotr.

Vilnius (Vyriausybės info) – Rugpjūčio 21 d. bendrovė „Litgas“ su Norvegijos kompanija „Statoil“ pasirašė su skystintųjų gamtinių dujų (SGD) tiekimo sutartį, kuri reikšmingai prisidės prie Lietuvos energetinio saugumo ir pagerins šalies gamintojų konkurencingumą.

Derybų metu išsiderėtos konkurencingos sąlygos vertinant pasaulinės rinkos mastu. Vyriausybės vadovas taip pat atkreipė dėmesį, jog turint alternatyvų dujų šaltinį, Lietuvai atsiveria naujos galimybės derantis dėl dujų kainos su Rusijos susivienijimu „Gazprom“.

„Statoil“ tieks Klaipėdos SGD terminalui būtinąjį produkcijos kiekį – po 540 mln. kubinių metrų gamtinių dujų

per metus, kad terminalas, dirbdamas net ir minimaliu nepertraukiamu režimu, galėtų palaikyti stabilų technologinį procesą. Pirmumo tvarka šis kiekis turi būti suvartojamas valstybės reguliuojamai elektros energijos ir šilumos energijos gamybai Lietuvoje užtikrinti.

Kaina priklausys nuo Didžiosios Britanijos dujų indekso, o šiuo metu ji siekia 900–1000 litų už tūkstantį kubų. Penkerių metų preliminarai sutarties vertė siekia 3 mlrd. litų.

SGD terminalas pradės veikti gruodžio pradžioje – numatoma, kad pirmaisiais metais Lietuva per jį galės atsigabenti apie 1 mlrd. kubų dujų, o ateityje jo pajėgumas didės iki 4 mlrd. kubų.

Nušautas Lietuvos garbės konsulas Luhanske

Vilnius (BNS) – Lietuvos užsienio reikalų ministerija pranešė apie Lietuvos Respublikos garbės konsulo Ukrainos Luhansko srityje, Ukrainos verslininko Mykola Zelenec mirtį nuo nežinomų nusikaltėlių rankų ir reiškia nuoširdžią užuojautą žuvusiojo šeimai ir artimiesiems.

Prieš kelias dienas jis buvo pagrobtas ginkluotų teroristų, išvežtas nežinoma kryptimi ir nušautas.

„Netekome nuoširdaus Lietuvos draugo, aktyvaus Lietuvos ir Ukrainos bendradarbiavimo rėmėjo, turėjusio daug planų plėtoti dviejų valstybių kultūrinius ir verslo ryšius. Smerkia-

me šį nusikaltimą ir tikime, kad jis bus ištirtas, o kaltieji asmenys išaiškinti ir nubausti“, – rašoma ministerijos pranešime.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė taip pat pareiškė užuojautą dėl tragiškos Lietuvos garbės konsulo Ukrainoje Mykola Zelenec žūties.

„Esu sukrėsta žinios apie tragišką lietuvių draugo bei nuoširdaus artimų Lietuvos ir Ukrainos ryšių rėmėjo Mykola Zelenec žūtį. Savo ir visų Lietuvos žmonių vardu reiškiu užuojautą žuvusiojo šeimai ir artimiesiems“, – sakoma rugpjūčio 22 d. paskelbtoje Prezidentės užuojautoje.

Eurus Lietuvai tieks Vokietijos centrinis bankas

Vilnius (BNS) – Lietuva eurus išigis iš Vokietijos centrinio banko Bundesbanko – bankai pasirašė sutartį dėl banknotų išigijimo.

Lietuvos bankas pranešė, kad bus atsigabenta 132 mln. vienetų eurų banknotų, jų svoris – 114 tonų.

„Euro įvedimui reikalingą banknotų kiekį dabar pasiskolinsime, o 2016 metais banknotus atspausdinę vienoje iš Europos Centrinio Banko akredituotų spaustuvių juos grąžinsime“, –

pranešime sakė Lietuvos banko valdybos pirmininkas Vitas Vasiliauskas.

Pasak pranešimo, iš Bundesbanko saugyklų naujų eurų banknotų siuntos į Lietuvą bus atgabentos iki gruodžio. Lietuvos monetų kalykla visu pajėgumu kaldina lietuviškas eurų monetas, jos jau pradėtos gabenti į Lietuvos banko saugyklas. Bendras euro įvedimui ir atsargoms užtikrinti reikalingas monetų kiekis yra apie 370 milijonų vienetų, jų svoris – 1 740 tonų.

B. Obama „Islamo valstybę“ pavadino vėžiu

Vilnius („Draugo“ info) – Didžiosios Britanijos pareigūnai pradėjo „Islamo valstybės“ (IS) vaizdo įrašė, kuriame įvykdoma amerikiečių žurnalisto egzekucija, britišku akcentu prabilusio vyro paiešką.

Internetė paskelbtame vaizdo įrašė juodai apsirengęs kaukėtas IS džihadistas anglų kalba su britišku akcentu praneša, kad žurnalistas James Foley bus nužudytas dėl JAV oro pajėgų atakų Irake.

Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministras Philip Hammond teigė, kad britų žvalgybos tarnybos glaudžiai bendradarbiaus su JAV, siekdamos nustatyti vyro tapatybę.

JAV pajėgos nesėkmingai mėgino išvaduoti žurnalistą James Foley ir kitus amerikiečius įkaitus, kuriuos Sirijoje laikė pagrobę džihadistų judėjimo „Islamo valstybė“ sukilėliai.

Pentagonas ir Baltieji rūmai neatskleidė, ar anksčiau šią vasarą surengtos slaptos misijos tikslas buvo išgelbėti J. Foley, kuris buvo pagrobtas Sirijos šiaurėje 2012 metų lapkritį ir kurio nužudymas išprovokavo pasipikti-

nimą bei pasmerkimą.

J. Foley egzekucijos vaizdo įrašė taip pat buvo parodytas kitas JAV žurnalistas – Steven Sotloff, vedamas juodai apsirengusio IS kovotojo, kuris perspėjo, kad tas žurnalistas irgi bus nužudytas, jeigu B. Obama nesustabdys aviacijos smūgių prieš džihadistų pozicijas Irake. Dienraštis „The Washington Post“ nurodė, jog S. Sotloff tikriausiai buvo toje pačioje įkaitų grupėje, kaip ir J. Foley.

JAV prezidentas Barack Obama pasmerkė „Islamo valstybės“ smogikus, kurie nukirto galvą amerikiečių žurnalistui, pavadino jų judėjimą vėžiu ir pareiškė, kad „jų ideologija bankrutuoja“.

B. Obama sakė, kad minėta grupuotė neigia tikrą religiją, kelia grėsmę ir musulmonams, ir nemusulmonams.

„Islamo valstybė“, kurios kariai žygiavo per šiaurinę Irako dalį, šį vaizdo įrašą paskelbė kaip perspėjimą Washingtonui, bet B. Obama pareiškė, kad Jungtinės Valstijos ir toliau darys tai, „ką privalo daryti savo žmonėms apsaugoti“.

Ukraina ratifikuos Asociacijos sutartį su ES

Kijevas (ELTA) – Ukraina rugsėji ratifikuos Asociacijos sutartį su Europos Sąjunga (ES). Tai pranešė prezidentas Petro Porošenka.

„Batkivščina“ frakcija ragino P. Porošenką kuo greičiau pateikti par-

lamentui ratifikuoti sutartį.

Ukrainos vyriausybė politinę Asociacijos sutarties su ES dalį pasirašė kovą. O birželio 27-ąją pasirašyta ir ekonominė dalis, numatanti muitų panaikinimą prekiaujant su ES šalimis.

Muziejus kol kas negrąžins „skitų aukso“

Haga (ELTA) – Allard Pierson archeologijos muziejus Amsterdame nusprendė kol kas palikti „skitų auksą“ Nyderlanduose.

Pranešama, kad parodos „Krymas: Juodosios jūros auksas ir paslaptys“ eksponatų grąžinimo klausimu buvo atliktas didelis darbas, kruopščiai išnagrinėti įstatymai ir tarptautinės sutartys, taip pat sutartys, pagal kurias Kryme rasti senovės kultūros ir buities reikmenys buvo eksponuojami Nyderlanduose.

Paroda „Krymas: Juodosios jūros auksas ir paslaptys“ buvo atidaryta Allard Peirson archeologijos muzieju-

je Amsterdame vasario pradžioje. Joje buvo išstatyti archeologų radiniai iš penkių Krymo muziejų, tarp eksponatų – itin vertingi artefaktai iš aukso, ceremonijų šalmas ir brangakmeniai.

Pasak Ukrainos atstovų, ekspozicija turi grįžti į Ukrainą, kadangi atitinkamus dokumentus išdavė Ukraina ir šios brangenybės priklauso Ukrainai.

Specialus Rusijos prezidento atstovas tarptautinio kultūrinio bendradarbiavimo klausimams Michailas Švydkojus kovo mėnesį pareiškė, kad Amsterdame eksponuojamas skitų auksas iš Krymo muziejų turi būti grąžintas į Krymą.

Ukrainos rytuose namus paliko 415 800 žmonių

Ženeva (BNS) – Mažiausiai 415 800 žmonių paliko savo namus dėl Ukrainos rytuose vykstančių susirėmimų tarp vyriausybinių pajėgų ir prorusiškų separatistų, trečiadienį pranešė Jungtinių Tautų pabėgėlių reikalų agentūra UNHCR.

Naujausiais UNHCR duomenimis, šalies viduje yra mažiausiai 190 tūkst.

perkeltųjų asmenų, 197 400 žmonių pasitraukė į Rusiją, 14 600 – į Lenkiją, o 13 883 – į Baltarusiją.

Pastarąjį mėnesį perkeltųjų asmenų skaičius smarkiai išaugo, vyriausybinėms pajėgoms suintensyvinus puolimą prieš separatistų bastionus Ukrainos rytuose.

Suomių spaudos iliustr.

Stilius – prabangos ir tobulumo išraiška

Art déco ištakos Vilniuje iki 1940-ųjų (II)

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Trečiasis dešimtmetis buvo naujų ideologijų pradžia tiek kultūroje, tiek politikoje. Kultūra tapo atsvara griežtiems politiniams režimams.

Ji skatino žmogų išsilaisvinti iš jį supusių santvarkos ir moralės rėmų, pasinerti į svaiginantį džiazą, atsipalaiduoti ir nors trumpam užmiršti karų drebinamą pasaulį.

Baldai – tai šeimnininko skonio parašas

Prieš gerą dešimtmetį savo dažnų pasisvečiavimų Lietuvoje metu užklydau į vieną antikvariatą Bernardinų gatvėje, netoli Šv. Onos bažnyčios. Nugrūstus į „antrą planą“ pamaciau du nebūdingus fotelius. Tiesa, mane sutrikdė jų apmušalai – tai buvo standartinis tarybinis gobelenas. Klausiu savininko – iš kur šie foteliai? „Pirkti pas seną lenką, kuri visą laiką gyveno Vilniuje, – tvirtino antikvaras. Ir pridūrė: „Neturėjo tokių pajamų ta senutė, kad būtų vežusi juos iš Paryžiaus ar Berlyno“... Istorija patikėjau – fotelius nupirkau. Parsinešęs į namus nuplėšiau tarybinių laikų „apdailą“, ir apačioje atsivėrė apdilis, bet autentiškas audinys. Na, o gabūs vilniečiai restauratoriai sėkmingai užbaigė darbą. Foteliai atgijo savo pirmuoju, tikruoju veidu.

Kas tuos fotelius pagamino? Jokių firminių ženklų, etikečių ar inicialų ant jų nėra. Teiraujuosi Vilijos Gerulaitienės ir Eugenijaus Gūzo, neseniai išleistos knygos *Lietuviškų baldų dizaino kūrėjai 1957–1990* sudarytojų, ar kas nors yra tyrinėjęs tarpukario ar carinių laikų baldų gamybą Lietuvoje? Jų atsakymas buvo neigiamas. O gaila, nes baldų pramonė Vilniuje seniai egzistavo. Dar 1913 m. informacijoje rodyklėje *ВСЯ ВІЛЬНА: АДРЕСНА І СПРАВОЧНА КНИГА* užtin-kame net japoniškų bambukinių *Mikado* baldų gamyklos, įsikūrusios Vil-

niuje, Didžio-sios Poguliankos gatvėje nr. 3, skelbimą. Baldai ne iš Tokijo atkeliavę, o pagaminti čia pat!

Tarpukario Vilniuje baldų gamintojai net rengdavo specialias mugės. Tai sužinome iš leidinio *Informator wystawy wnetrze mieszkaniowe cechu stolarzy, bednarszy i tapicerow w Wilnie 1937. VIII. 15-30*. Šiame mugės gide rašoma, jog Vilniuje baldų pramonės tradicija tikrai sena, jos pradžia datuojama net 1737 metais. Sprendžiant iš tame leidinyje iliustruotų skelbimų, mano įsigyti foteliai galėjo būti pagaminti „Spółdzielnia Meblowa Rzemieślników Chrześcijan“ (Vilniaus gatvėje nr. 28) arba „Stanisław Skrodzki / Mistrz stolarski“ (Lyglaukių gatvėje nr. 5 – a.). Tačiau gali būti, kad jie pagaminti ir kokiam nors kitiame Vilniaus baldų kombinate...

Adio, adio – radijas atgijo!!!

Kiekvieno tuometinio vilniečio pasididžiavimas buvo radijo imtuvas. Populiariausias buvo vietinės gamybos „Elektrit“ – gal dėl kokybės, o gal dėl kainos... Įdomi šios gamyklos istorija. Radiotechninė draugija „Elektrit“ (lenkiškai Towarzystwo Radiotechniczne „Elektrit“) – tai radijo imtuvų gamykla Vilniuje, veikusi 1925–1939 m. Ją 1925 m. įkūrė vietiniai verslininkai Samuelis ir Hirsas Chvolesai bei Nachmanas Levinas. Iš pradžių tai buvo radiotechnikos krautuvė su kieme esančiomis dirbtuvėmis (Vilniaus gatvėje nr. 24). Krautuvėje buvo pardavinėjama importinė radijo aparatūra, o jos dirbtuvėse ją taisydavo. Kiek vėliau „Elektrit“ tapo stambiausia tarpukario įmone Vilniaus krašte. Įmonės metinė parduotos produkcijos vertė – per 1 mln. JAV dolerių. Gamykloje dirbo apie 1 100 darbuotojų (1939 m.). Per metus pagamindavo per 50 tūkstančių aparatų. Įdomu tai, jog

Baldų pramonė – ne vieno šimtmečio Vilniaus tradicija. Foteliai, pagaminti tarpukario Vilniuje

„Elektrit“ buvo vienintelė radijo imtuvų gamykla tarpukario Lenkijoje, kuri savo gaminius eksportuodavo į daugelį (ne tik Europos) šalių.

Tarybų Sąjungai užėmus Vilnių ir nutarus jį grąžinti Lietuvai, prasidėjo masiškas Vilniaus plėšimas – į SSRS teritoriją buvo išvežama viskas, kas galėjo duoti naudos sovietų pramonei. „Elektrit“ gamyklos įrengimai, jau pagaminta produkcija ir dalis darbuotojų buvo išvežta į Minską, kur vienoje vietinėje lentpjūvėje buvo skubiai įrengta Molotovo vardo radijo gamykla. Vilniuje likusiuose pastatuose karo metu veikė kailių fabrikas, kuriame dirbo Vilniaus geto žydai, o po karo buvo įsteigta slapta SSRS Aviacijos pramonės ministerijos radiotechnikos gamykla, vėliau – irgi užslaptinta radiotechninių matavimo prietaisų gamykla. Griuvus sovietinei santvarkai pastaroji gamykla persitvarkė į akcinę bendrovę „Rimeda“, kuri vėliau

Czarna kawa? Juodos kavytės?

Jei kalbame apie anuometinių butų interjerą, reikėtų prisiminti, jog ir namų apyvokos reikmenys pasižymėjo savitu stiliumi bei dizainu. Kada man į rankas pateko 1930 m. Jan Sałasińskiego (Vilniaus gatvėje nr. 25) parduotuvės sąskaita. Kokia plati čia buvo prekių pasiūla! Elektrinės krosnelės, elektriniai virduliai, kavainukai, lygintuvai, arbatinukai, ledo gaminimo mašinos, gydomosios lempos, radijo imtuvai. Čia pat veikė ir taisykla.

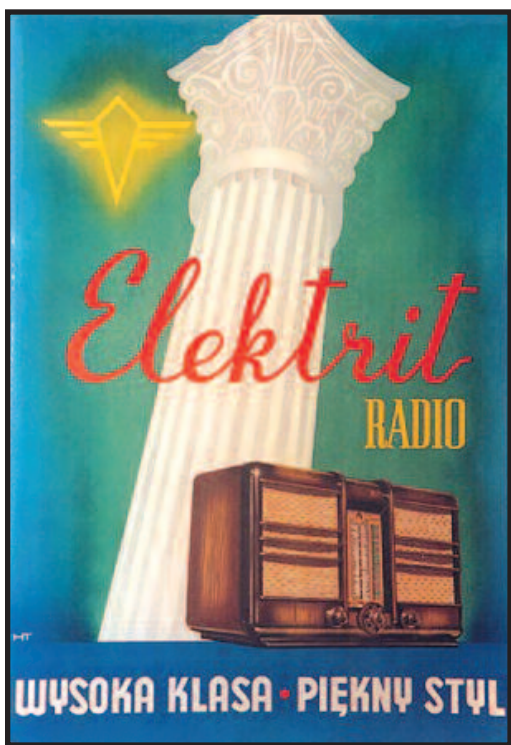
Sąskaitoje pavaizduotas kavos aparatas „Termo-Vertex“ – akivaizdus pramoninio art déco pavyzdys! Vieno kauniečio kolekcininko dėka pavyko ir man tokį „Termo-Vertex“ įsigyti. Kiek vėliau iš Lenkijos atkeliavo dar vienas, tik visai kitokio tipo elektrinis kavos aparatas.

Jei kavos temą pratęstume kiek kita linkme, reiktų pastebėti, kad anuomet Vilniuje socialiniai pobūviai – kavutės, šokiai, baliai buvo itin

populiarūs tarp įvairių organizacijų narių, taip pat ir tarp Stepono Batoro universiteto korporacijų studentų. Dažnai tokiems pobūviams buvo iš anksto spausdinami dailūs, art déco stiliaus kvietimai. Jūs piešdavo Gracjan Achremowicz bei kiti vietiniai dailininkai. Ypač romantiškas – su skrendančiomis tarsis burbuliukai iš šampano taurės širdelėmis – kvietimas buvo sukurta 1937 metų universiteto medicinos fakulteto studentų pobūviui. Deja, nupiešto kvietimo autorius nežinomas.

Vienas geriausių stiklininkų kūrė Vilniuje

Michał Titkow, savamokslis amatininkas, sėkmingai vystė šeimos verslą. Jo tėvas – rusas Jan Titkow, motina – lenkė Franciszka Rokoss (Jan Augustyn Stolic provaikaitė). 1931–1934 metais Michał lankė maršalo Józefo Piłsudskio technikumą Vil-

Kiekvieno tuometinio gyventojų pasididžiavimas – Vilniuje gamintas „Elektrit“ radijo imtuvas. Modelio „Eroica“ reklaminis plakatas. Plakato autorius Henryk Tomaszewski

bankrutavo.

Įdomu tai, kad šie senieji radijo imtuvai tapo itin pageidaujami kolekcininkų tarpe. Už juos mokami dideli pinigai – net ir už neveikiančius. Suprantama – juk „Elektrit“ egzemplioriai – nepakartojamas art déco!

Vilniečio pramoninio dizainerio Michał Titkow 1935 m. sukurtas stiklinis indas

niuje. Ten jis igijo stiklininko diplomą. Jo pasirinkta profesija – neatsitiktinė, mat jo giminaičiai buvo Niemen stiklo gamyklos savininkai. Natūralu, norėta valdas išlaikyti savųjų rankose – juk gamykla tuomet buvo viena pirmaujančių tarpukario Lenkijoje.

Titkow neįsidarbino gamyklos dirbtuvėse. Jis buvo pasamdytas dirbti dizaino studijoje. Mirus prityrusiam piešėjui ir dizaineriui Sylwester Wasilewski, buvo ieškomas pakaitalas. Neatsirado tinkamesnio kandidato nei Titkow. Puikiai susipažinęs su stiklo technologija, jis greitai išgarsėjo. Net po dešimtmečių, jo pavardė buvo linksniuojama kaip vieno geriausių Lenkijos stiklininkų.

Paruoštame, tačiau niekada neišspausdintame Niemen stiklo gamyklos kataloge matome ir Titkow sukurtas pelenines, silkių lėkštutes, lėkštes, padėklus bei vazeles gėlėms. Nors Titkow savo sukurtų gaminių nepatentavo, jis visada tvirtino, jog „nekopijavo kitų“, (tiesa, gamyklos vadovas iš savo gausių kelionių po Europą visada parsiveždavo čekiško, prancūziško, belgiško stiklo gaminių pavyzdžių).

1939 metų ruduo. Raudonarmiečių įsiveržimas į miestą. Pokyčiai ir Niemen stiklo gamyklos vadovybėje. Tačiau Michał Titkow liko ir toliau dirbti dizaino skyriuje. Jo paskutinis pro-

jektas – didžiulė vaza, kuri 1940 metais turėjo būti eksponuojama vienoje parodoje Minske. Netrukus Titkow buvo suimtas už „kapitalistinio meno propagavimą“. Trejetą mėnesių jis kalėjo Novgorode. 1941 m. jis tarnavo generolo

Populiarūs Stepono Batoro universiteto akademikų balių pasižymėjo savo spalvingumu. 1931 metų kvietimas

Anders kariuomenėje. 1947 m. per Angliją atvyko į Lenkiją ir apsigyveno Silezijos mieste Świdnica. Ten jis įsidarbino Elmot motorų gamykloje. Deja, niekada daugiau nebedirbo su stiklu, tačiau iki paskutinio atodūsiu piešimas ir tapyba buvo jo gyvenimo aistra.

Gabūs pramoninis dizaineris Michał Titkow mirė 1979 metais.

Bus daugiau

Istoriniai eksponatai iš R. M. Lapo archyvo

Aktyvūs buvo ir Vilniaus advokatai. Kvietimas į jų 1931 metų balių

Rugpjūčio 23-ioji – Europos diena
stalinizmo ir nacizmo aukoms atminti

Šaltojo karo įvykiai
– karikatūristų
akimis

Tuskulėnų memorialiniame komplekse Vilniuje atidaryta Šaltojo karo politinių karikatūrų ir propagandos paroda „Kūjis, pjautuvas ir pieštukas“. Joje – dvi dešimtys Šaltojo karo eigą JAV ir SSRS atspindinčių politinių karikatūrų. 14 karikatūrų autoriai – JAV, 6 – SSRS dailininkai.

Tarp amerikiečių darbų galima pamatyti karikatūras, kurių autoriai yra Pulitzer premijos laureatai Vaughn Shoemaker, Bruce Shanks, Charles Werner. Sovietų Sąjungos karikatūristams atstovauja pripažintų menininkų Konstantino Jelisejevo, Vladimiro Galbos, Stalino premijos laureato Boriso Jefimovo karikatūros.

Parodą surengti pasiūlė architektas ir karikatūristas Rytis Daukantas. Anot jo, Šaltojo karo metais karikatūristai galėjo sau leisti pasakyti daugiau negu politikai, žurnalistai ar karininkai. Jie sugebėdavo pateikti vaizdines konkrečių įvykių interpretacijas, kurios buvo suprantamos net tiems, kurie nemokėjo skaityti. Tai ypač gerai suprato komunistai, greitai įvertinę, kad karikatūra – universali kalba, puikiai tinkanti visuomenės nuomonei formuoti.

„Vyrauja klaidinga nuomonė, kad karikatūros tikslas – prajuokinti žiūrovą. Iš tikrųjų politinė karikatūra yra pats rimčiausias ir bene liūdniausias grafikos žanras. Jis istorijos kontekste leidžia pamatyti blogąsias žmogaus prigimties savybes. Tai meno, istorijos, politikos ir žurnalistikos samplaika“, – teigia Rytis Daukantas.

Parodoje pristatomi darbai įamžino svarbiausius XX a. antrosios pusės istorinius įvykius: 1956 m. revoliuciją Vengrijoje, 1968 m. „Prahos pavasarį“ Čekoslovakijoje, 1962 m. Karibų krizę, Maršalo planą, Baltijos šalių kovą dėl nepriklausomybės. Parodoje taip pat galima išvysti 20 sovietinės propagandos plakatų, nukreiptų prieš JAV ir NATO, bei susipažinti su dešimčia Sovietų Sąjungoje ir Vakaruose leistų satyrinių knygų ir žurnalų.

ELTA

Parengė Dainius Ruževičius

SPORTAS

JAV krepšinio žinovas:

„Lietuviai gali užklupti mūsų rinktinę nepasiruošusią“

DAINIUS RUŽEVIČIUS

Sužaidus paskutines Lietuvoje pasirengimo pasaulio čempionatui rungtynes su Slovėnija, Lietuvos krepšinio rinktinės sąskaitoje – dešimt pergalių iš tiek pat galimų. Sėkmingas mūsų rinktinės žaidimas sulaukė dėmesio ir JAV. Šios šalies krepšinio žinovas AJ Mitnick nusprendė supažindinti amerikiečių sirgalius su mažos šalies, bet labai pavojinga komanda.

AJ Mitnick Lietuvą lygina su trečia mažiausią plotą turinčia JAV Connecticut valstija.

„Nepanašu, jog šalis, turinti mažiau gyventojų nei Connecticut, galėtų mesti iššūkį JAV komandai tarptautinėje arenoje. Tačiau būtent tai Lietuva ir planuoja padaryti“, – teigė JAV krepšinio analitikas.

Mitnick atkreipia JAV sirgalių dėmesį, jog lietuvių gretose neliko pastarųjų kelių metų vedlio Lino Kleizos. Dabar, analitiko nuomone, estafetę turėtų perimti Jonas Valančiūnas, kuriam šis čempionatas galėtų tapti puikia galimybe įrodyti, jog jis yra vienas geriausių pasaulio vidurio puolėjų.

Vedlio našta – J. Valančiūnui

„Nelikus rinktinėje L. Kleizos, atsakomybės našta krenta ant ‘Toronto Raptors’ vidurio puolėjo J. Valančiūno pečių, kuris turės įrodyti esantis dominuojanti jėga turnyre. Ankstesniuose turnyruose jis buvo vertingas atsarginis žaidėjas. Dabar būdamas 22 metų, J. Valančiūnas turės pademonstruoti savo galimybes baudos aikštelėje tam, jog Lietuva taptų viena iš turnyro stipriausiųjų, – teigė AJ Mitnick. – Artėjant trečiajam krepšinininko NBA sezonui, Pasaulio krepšinio čempionatas galėtų tapti atskaitos tašku, po kurio J. Valančiūnas arba pakelia savo žaidimą į kitą lygį ir gali tikėtis geros sutarties kitamet, arba pasiektų savo galimybių ribas ir taptų solidžiu, bet niekuo neišsiskiriančiu startinės sudėties vidurio puolėju. Būdamas svarbiausiu žaidėju Lietuvos krepšinio rinktinėje, vienaip ar kitaip, jis padės rasti atsakymus į šiuos klausimus.“

JAV krepšinio žinovas nepamiršta paminėti ir kitų Lietuvos rinktinės aukštaūgių. Pirmiausia, jis išskiria Donatą Motiejūną, kuris gali tapti nemalonia staigmena lietuvių priešininkams. Kalbėdamas apie brolius Kšištofą ir Darjūšą Lavrinovičius, įvardina juos kaip vienus iš geresnių pastarojo dešimtmečio Europos aukštaūgių, o Paulių Jankūną giria už jo fizinį darbą ir atsidavimą aikštelėje. AJ Mitnick nuomone, šie penki krepšinininkai leidžia lietuviams didžiuliotis viena iš universaliausių priekinių linijų

Pasaulio čempionate.

Taip pat jis mano, jog Jonas Mačiulis, pasižymintis geru ūgiu ir jėga, savo agresyviu žaidimu turėtų padėti užpildyti po L. Kleizos netekties atsiradusią spragą.

Gynėjų linija kelia abejonių

Lietuva nesugebėjo išugdyti tikro įžaidėjo, kuris galėtų perimti atakų organizatoriaus vaidmenį iš Šarūno Jasikevičiaus. „Priekinė linija šioje komandoje yra labai solidi, tačiau gynėjai kelia daug abejonių. Lietuva nesugebėjo išugdyti tikro įžaidėjo, kuris galėtų perimti atakų organizatoriaus vaidmenį iš Šarūno Jasikevičiaus.

195 cm ūgio Mantas Kalnietis yra pagrindinis komandos gynėjas ir vos vienas iš kelių kurti aikštėje gebančių žaidėjų. Jo ūgis, aikštės matymas ir agresyvumas bus reikalingi, jei lietuviai norės sukelti didesnę šurmulį, – mano JAV krepšinio žinovas. – Šarūnas Vasiliauskas turėtų gauti progą įrodyti savo vertę, nes komandoje trūksta gerų gynėjų. Didžiausias Lietuvos rinktinės trūkumas yra tas, jog ji neturi tikro įžaidėjo. Š. Vasiliauskas turės pasitempti ir parodyti savo sugebėjimus.“

AJ Mitnick teigia, kad daug turėtų žaisti Renaldas Seibutis, kuris išsiskiria staigumu ir gebėjimu draskyti varžovų gynybą. Tai, jog Lietuvos komandoje yra gerų metikų, turėtų suteikti gynėjui daugiau laisvės.

Specialistas nepamiršo ir Martyno Pociaus, kuris buvo JAV rinktinės trenerio Mike Krzyzewski auklėtinis, kuomet atstovavo Duke universitetui. AJ Mitnick nuomone, lietuvis yra labai universalus ir gali priešininkams pridaryti problemų žaisdamas tiek atakuojančiu gynėju, tiek lengvuju krašto puolėju, tiek įžaidėju.

Baigdamas savo analizę krepšinio žinovas teigia, kad palyginti lengva planetos čempionato D grupę lietuviams padės apšlifuoti savo žaidimą ir įgauti pagreitį, po kurio Lietuvos rinktinę bus labai sunku sustabdyti.

Vis tik AJ Mitnick pranašauja JAV rinktinės pergalę čempionato pusfinalyje ir mano, jog lietuviai gali pakovoti dėl bronzos medalių. „Jų silpna grupė duoda jiems laiko susistiguoti kaip komandai, o tokias galias krepšinio tradicijas turinti rinktinė kaip Lietuva gali tapti labai pavojinga, jei ji pagaus ritmą, – teigė jis. – Lietuva, galbūt, nė kiek neprilygsta savo galimybėmis JAV rinktinėi, bet ši komanda gali užklupti amerikiečius blogą jų dieną. Ši komanda yra rimta pretendentė į bronzos medalius.“

Lietuvos rinktinė iškovojo istorinę, 500-ąją pergalę

Kauno „Žalgirio“ arenoje Lietuvos krepšinio rinktinė sužaidė jau paskutines kontrolines rungtynes namuose prieš Pasaulio krepšinio čempionatą Ispanijoje. Jau dešimtosiose rungtynėse lietuviai nugalėjo grupės kaimynus slovėnus, ir pakilia gaida išvyks į Liublijaną. Beje, tai buvo istorinė, 500-oji Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės bei 100-oji Jono Kazlausko, kaip vyriausiojo rinktinės trenerio, pergalė.

Iš viso Lietuvos krepšininkai nuo 1925 metų sužaidė 783 rungtynes, iškovojo 500 pergalių bei patyrė 281 pralaimėjimą, o dar du susitikimai baigėsi lygiosiomis.

Jonui Kazlauskui iškovoti 100 pergalių su rinktinė prireikė 142-jų rungtynių.

Lietuviai, kaip jau tapo įprasta, rungtynes pradėjo vangiai ir leido išžaisti slovėnams, kurie šiose rungtynėse vertėsi be Goran Dragic. Net 19 kartų suklydę lietuviai po pirmųjų dviejų kėlinių atrodė tikrai prastai. Trečiajame kėlinyje ugnelė sugrįžo, ir rezultatas jau buvo palankus šeimininkams.

Tiesa, intrigos šiose rungtynėse tai visai nepa-naikino. Iš toli svarbiausiais momentais taikliai šaudę slovėnai dar ne kartą privertė suabejoti, kad dešimta pergalė bus pasiekta. Tačiau lietuviai rungtynių pabaigoje sužaidė sėkmingiau ir vietos žiūrovų nenuvylė.

Jonas Valančiūnas pažadėjo atsikratyti NBA įgytų įpročių

J. Valančiūnas žadėjo, kad iki pasaulio krepšinio čempionato pradžios pakeis kai kuriuos JAV įgytus įpročius ginantis.

Jis pripažino, kad jam vis dar sunku prisitaikyti prie kitokių trenerio ir teisėjų reikalavimų nei žaidžiant NBA. „Dėl to šiandien ginantis užsidirbau pražangų. Tuos įpročius iki čempionato pakeisiu“, – pažadėjo krepšininkas.

Jonas Kazlauskas pabrėžė, kad vieną po kitos pergales skinanti rinktinė dar nežaidžia gerai: „Džiugu, kad laimime, bet norime būti darbiname ritme, mums nereikia euforijos. Galvoju, kaip gerinti žaidimą. Kartais įstringame ten, kur neturėtume įstringti. Esu patenkintas, kad Donatas Motiejūnas žaidžia stipriai, Jonas Valančiūnas – irgi, bet jis dar nėra sugrįžęs į europietišką krepšinį.“

Lediniu vandeniu apsiopylusi JAV krepšinio rinktinė tą patį pasiūlė padaryti ir Barack Obama

Internete sparčiu greičiu plinta ekstremali socialinė akcija. Žmonės talpina vaizdo įrašus, kuriuose apsiopila lediniu vandeniu ir skatina tai padaryti savo draugus. Tai padarė ir JAV krepšinio rinktinės žaidėjai.

Toks ledinis iššūkis siekia atkreipti dėmesį į didžiulį smegenų ligos sklerozės susirgimų skaičių. Socialiniame tinkle gavęs iššūkį žmogus privalo jį atlikti ir nufilmuoti per 24 valandas bei paremti pasirinktą sklerozės gydymu bei prevencija besirūpinančią organizaciją 10 dolerių. Jei iššūkį asmuo atmeta, jis turi paremti pasirinktą organizaciją 100 dolerių. Pranešama, kad nuo liepos mėnesio sklerozės gydymu bei prevencija besirūpinančios organizacijos sulaukė 70 tūkst. dolerių paramos.

Į šį iššūkį įsitraukė ir JAV krepšinio rinktinė, o estafetę perdavė itin garsiems asmenims – JAV prezidentui Barack Obama, NBA komisarui Adam Silver ir pokalbių laidos vedėjai Oprah Winfrey.

Visų trijų Pietų Amerikos šalių lietuvių kolonijos (jos susiformavo čia jau iki II pasaulinio karo) bent iš dalies buvo tarsi susisiekiantys indai. Lietuviai susižinodavo per spaudą, kartais Urugvajuje leidžiami lietuviški laikraščiai kompensavo ir brazilų praradimus – jie spausdino ir Brazilijos kolonijų naujienas. Argentiniečiai, turėję giliausias organizuotos veiklos diasporoje tradicijas, karo metais net savotiškai suaktyvėjo. Netekę pagalbos iš Lietuvos, supratę, kad tik patys savo jėgomis gali palaikyti išeivių lietuviškumą, jie labai stipriai atgaivino svarbiausios organizacijos – *Susivienijimo lietuvių Argentinoje* (SLA) veiklą. Buvo sėkmingai atidaromi skyriai, perkama nuosavybė, investuojama. Pirmas rimtas susivienijimo pirkinys – Lanus parkas Buenos Airių priemiestyje, kuriame lietuviai pasistatė bendruomenės namus. Miestui plečiantis valdžia nutarė per jį tiesti gatvę. Lietuviai uždirbo pusę milijono pesų ir vėl investavo į savo socialinės ekonomikos projektus. *Susivienijimo lietuvių Argentinoje istorijoje* Andrius Jokubauskas atkreipė dėmesį į lietuvių aktyvumo padidėjimą karo metais ir iš karto po jo. Iš jo paties 1960 m. spalio 15 d. laiško Amerikos lietuvių veikėjui, *Susivienijimo lietuvių Amerikoje* pirmininkui dr. M. J. Vinikui skamba tam tikro pasididžiavimo kupini žodžiai:

Šiandien SLArg./entinoje/ yra išaugęs į stiprią organizaciją su septyniais skyriais, vienas jų su nemažu turtu ir nuosavybe Cordobos mieste. SLArg. Centras turi puikią nuosavybę su Dr. V. Kudirkos Rūmais. Bendras SLArg. turtas siekia netoli poros milijonų pesų. Ir aš skaitau, kad Jūsų parama labai daug prisidėjo prie SLArg.

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

143

2014 Vasario 16-osios dienos minėjimas Rosario.

pažangos, nes mes SLArg. veikimą laikome prie Jūsų milžiniškos organizacijos veikimo, daug ko pasimokydami...⁴²⁰

Senieji Argentinos lietuviai tiesiogiai neįtakojo karo, bet labai skaudžiai išgyveno Lietuvos nepriklausomybės žlugimą. Jie solidarizavosi su vargstančiais tėvynėje, tačiau kokių nors tiesioginių veiksmų, išskyrus paramą pabėgėliams, neplėtojo. Kita vertus, jie stiprino solidarumo ryšius su Amerikos lietuviais, taip pat su kaimynais brazilais ir urugvajiečiais. Pirmasis Pietų Amerikos lietuvių kongresas, padėjęs kolonijoms visose trijose senųjų lietuvių apgyvendintose valstybėse atsitiesti, imtis dar didesnių užduočių, buvo surengtas Argentinoje 1960 m., antrasis – Urugvajuje 1963 metais. Viltis, kad iš Vakarų Europos DP stovyklų atkeliavus didesniems būriams naujų imigrantų kolonijų veikla sustiprės intelektualiai ir kultūriškai, vienijo kongreso daly-

vius. Galima sakyti, kad pokario metais prasidėjo naujas kolonijų gyvenimo tarpsnis. San Paule 1947 m. pasirodė lietuviškos žinios prabilo į Brazilijos kolonijas:

Praūžė žmogaus teisių, žmogiškumo ir gyvybės naikavimo karas. Greitai prabėgo metai ir kiti. Pamažu nyksta kruvinos dėmės. Gyvenimas grįžta į normalias vėžes. Drastiški karo metu įstatymai, suvaržymai, komendantų patvarkymai vėl užleidžia vietą asmens laisvei ir žmogaus teisėms. Pirmieji mūsų tautos ateiviai Brazilijoje perėjo visus Kryžiaus kelius, kol prisitaikė, kol įsijungė į bendrą šalies gyvenimą. (...) Šiandien su „Žinių“ pasirodymu vėl žengiame pirmyn, atskleidžiant naują Brazilijos lietuvių istorijos lapą...⁴²¹

Naujo etapo pradžios jausena smelkėsi į seniau veikusias organizacijas. Ji labai ryškiai buvo suvokta Buenos Airėse:

Šis trečiasis perijodas, po II Pasaulinio karo, bene bus pats veikliausias. Pasauliniai įvykiai, mūsų brandios tėvynės pavergimas, jaudino visus lietuvius patrijotus. Neturint ryšių su savais Lietuvoje, ėmė spiestis į lietuviškas pastoges – organizacijas. Čia dar pribuvo nemaža dalis pokarinių emigrantų, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie lietuviškos kultūros puoselėjimo. Atvykusieji po I Pasaulinio karo dar nebuvo susenę. Jaunosios kartos prieauglis buvo gausus. Jis, tas mūsų atžalynas, padvigubino organi-

zijas skaičiumi ir veikla. Čia matai jaunuolius dirbančius kartu su tėvais vaidyboj, chore, sporte, bendroje organizacijos veikloje. Malonu buvo užėiti į biblioteką: jaunieji tvarkė knygas, rūšiavo, suirusias duodavo įrišti. Bet tas jaunimas spėjo kartu su tėvais pasenti: sukūrė šeimas, rūpinasi savo ir savo vaikų ateitimi.

1964 m. išleistoje istorijoje pokario laikas teka labai greitai. Ir tai ne tik pasakotojo savijautos dokumentas. Po dviejų energingos veiklos dešimtmečių vis daugėjo klausimų:

Kas mus laukia toliau – sunku pasakyti, bet pastarųjų keliolika metų būta labai vaisingų. (...) Sunku visus veikėjus sutelkti krūvon...⁴²²

Pro DP stovyklų tvorą Brazilija, Argentina ir Urugvajus galėjo atrodyti ne visai patraukliomis šalimis. Pirmiausiai dėl to, kad prieškariniu tenyksių lietuvių gyvenimas buvo svarbiu lietuvių pasaulio vaizduotės ir rūpesčio veiksmu. Tai lietuvių išeivių išvaikšioti vargo kraštai. Be to, tuo metu šiose šalyse jau buvo pasikeitęs požiūris į imigrantus. Demokratijos laipsnis jose taip pat pamažu išsiskyrė, nors vėliau visos trys šalys galiausiai pergyveno dešiniųjų karinių chuntų siautėjimą, kuris buvo motyvuotas tikrų ir tariamų komunistų įsigalėjimo pavoju. Taigi seniau lietuvių išvalgytas Pietų Amerikos šalis DP išeiviai rinkosi iš didelės sovietų intrigų baimės ir negalėjimo patekti ten, kur norėjo – į Jungtines Amerikos Valstijas, todėl pirmiausia apsisistodami Šiaurės Amerikoje dalis čia apsigyvenusių naujų išeivių nesiekė įsisknyti, bet tik lūkuriaivo progos pasiekti tikslą.

Visose trijose šalyse į naujos karo pabėgėlių bangos išeivius buvo žiūrima su užuojauta, solidarumu ir laukiama su ištiestomis rankomis. Šią emigracijos kryptį pasirinkdavo iš dalies tie DP stovyklų gyventojai, kurie turėjo giminines, rečiau – kitas priežastis. Tačiau ir nedidelėms grupėms naujųjų imigrantų atvykus nesisekė visiškai darniai suvienyti pajėgas. Anot S. Michelsono šaltinių, *sunku buvo vieniems su kitais susikalbėti*. Kita vertus, dėl savo kairiųjų pažiūrų istorikas apskritai sunkiai įsileido į teigiamų herojų sąrašą nuo komunistų nudegusius ir dešiniąsias vertybes puoselėjusius DP išeivius. Dėl to jam galėjo susidaryti vaizdas, kad Brazilijoje pokario *ateiviai jautėsi aukščiau pakilę: jie inteligentai, profesionalai, menininkai, daktarai, profesoriai; o senoji išeivija, tai paprastų darbininkų, bernų minia, žemiausias elementas, su kuriuo intelektualai nenori turėti nieko bendro*.⁴²³

Iš senųjų lietuviškų Pietų Amerikos valstybių Brazilijai teko didžiausias DP būrys – apie 500 lietuvių. Jie glaudėsi Rio de Žaneire, San Paule, bet nemažai jų išsisklaidė po kone pusšimtį vietų, kuriose gyveno ankstesnių lietuvių. Dėl nesusikalbėjimo tarp senųjų ir naujųjų Brazilijos lietuvių bendruomenė pavyko suburti tik 1958 m.⁴²⁴, tačiau ir ji nedarė išpūdžio visoms konkuruoti įpratusioms draugijoms.

420. Jokubauskas, Andrius. *Susivienijimo lietuvių Argentinoje istorija 1914–1964 m.* Buenos Airės, 1964, p. 51.
421. Cit. iš Michelsonas, Stasius. *Lietuvių išeivija Amerikoje*, p. 447–448.
422. *Susivienijimo lietuvių Argentinoje istorija*, p. 68.
423. Michelsonas, Stasius. *Lietuvių išeivija Amerikoje*, p. 447.
424. Stravinskienė, Vitalija. *Pasaulio lietuvių bendruomenė 1949–2003*, p. 172.

12-os advokatų komanda | Ilgametė patirtis | Lietuviškai kalbantys profesionalai

BOODELL & DOMANSKIS, LLC
Adomas Siudika Teisininkas (312) 938-4909 asiudika@boodlaw.com
Audra P. Karalius Advokatė (312) 219-8540 akaralius@boodlaw.com
A. Rimas Domanskis Advokatas (312) 540-1075 domanskis@boodlaw.com
Dainius R. Dumbrys Advokatas (312) 938-4905 ddumbrys@boodlaw.com
353 N. Clark Street Suite 1800 Chicago, IL 60654 Fax: (312) 540-1162 www.boodlaw.com

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com
Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, SC
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUS , NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos,
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

Apsilankykite
„DRAUGO“

internetinėje svetainėje
www.draugas.org

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
SHINGO YANO, MD
CHADI YAACOU, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Itasca: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKI LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS–CHIRURGIJA–AKINIAI
2701 W 69th St., Chicago, IL
5850 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI

DR. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

WWW.SKYTRIP.NET
info@skytrip.net

773-663-4363**SIŪLOME:**

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Floridą, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

“BAKE FOR ME” KAVINĖS
Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

321 N. Clark,
Chicago, IL 60654
312-644-7750
pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 3:30 v.p.p.

4305 S. Halsted,
Chicago, IL 60609
773-624-9900
pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p.

autotradeusa
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com

**PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!**
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

tickets@doleris.com

1-800-514-9989**PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA****SIŪLO DARBĄ**

SIŪLOME DARBUS!
Gail. seserų padėjėjoms
kompanionėms ir namų ruo-
šos darbininkėms.
Galima gyventi kartu arba atvykti
į darbą ir išvykti.
Kreiptis:
ALL CARE
Employment Agency
Tel. 773-736-7900

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

DRAUGAS
773-585-9500

Siūlome pigiausių skrydžių visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ
VYTIS TOURS

www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2014 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Speciali kelionė į Dainų ir Šokių šventę Lietuvoje 2014 m. 6/27 – 7/7

Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite

www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas

Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

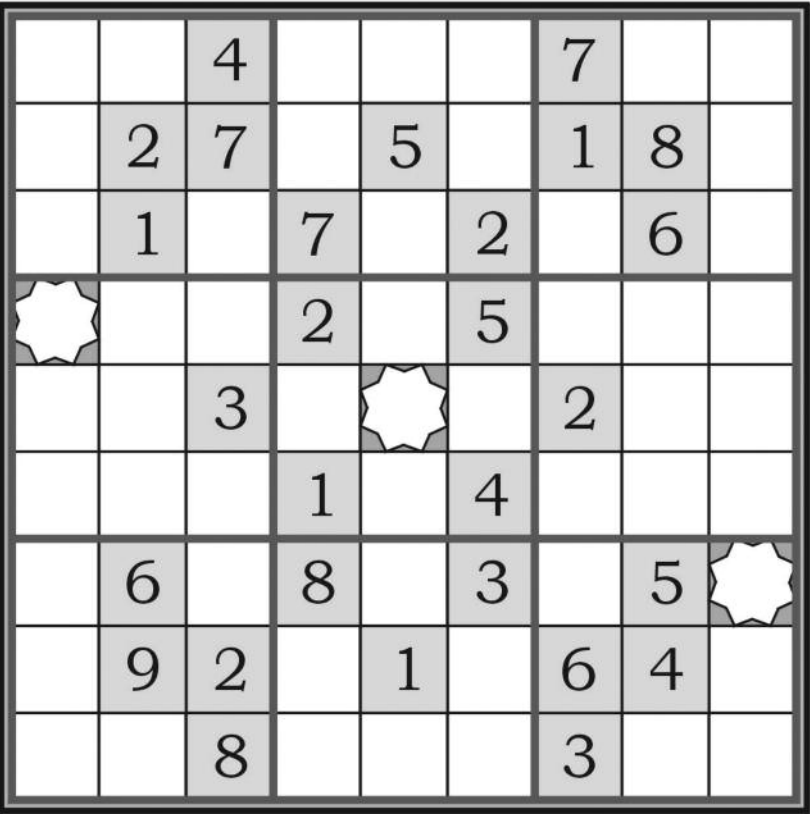
Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

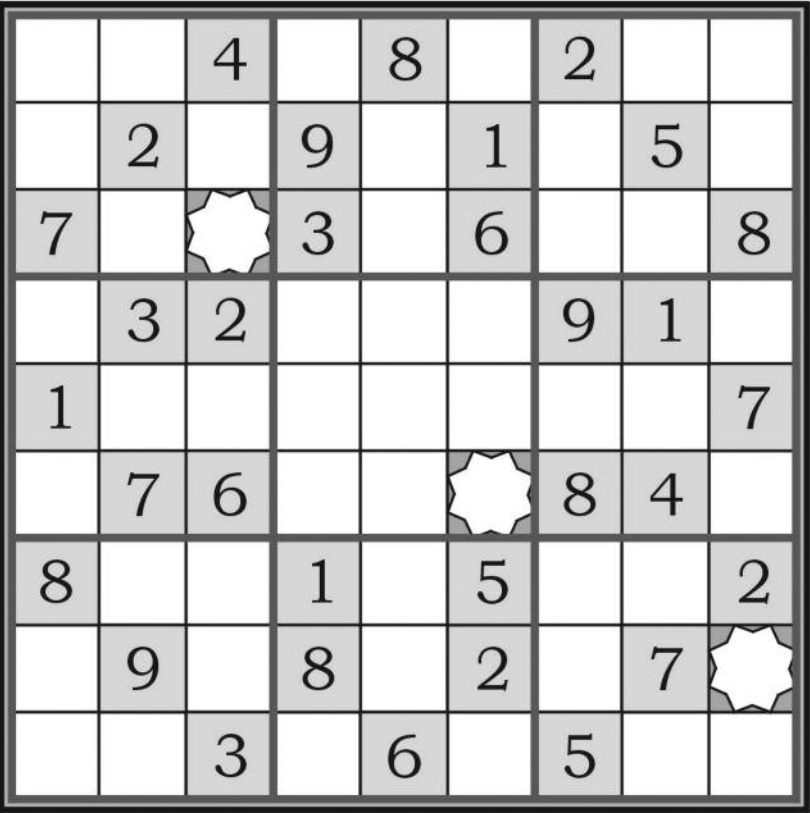
Apsilankykite „Draugo“ tinklalapyje
www.draugas.org

Sudoku Nr. 83

I tuščius langelius surašykite skaičius nuo 1 iki 9 taip, kad vienodi skaičiai nesikartotų nei eilutėse, nei stulpeliuose, nei 3X3 kvadratuose. Sudoku atsakymas – trijų skaitmenų pažymėtuose langeliuose suma.

□ + □ + □ = □

□ + □ + □ = □

ĮVAIRŪS

- Moteris, turinti ilgametę žmonių priežiūros darbo patirtį, ieško darbo su grįžimu arba su gyvenimu. Kalba angliskai, turi automobilį ir labai geras rekomendacijas. **Tel. 630-664-2777.**
- Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimose. Geros rekomendacijos. **Tel. 630-863-1168.**
- Moteris ieško vyresnių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba, geros rekomendacijos. **Tel. 773-329-9918**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai. **Tel. 773-615-5235.**

- Moteris ieško senelių priežiūros darbo dienomis arba naktimis. Didelė darbo patirtis, vairuoja. **Tel. 708-955-3690.**
- Moteris ieško senelių priežiūros darbo. Vairuoja, kalba lietuviškai, angliskai, rusiškai, lenkiškai. **Tel. 773-387-7232.**
- Dirbanti, rami, pagyvenusi moteris ieško išsinuomoti kambarį pietiniuose Čikagos rajonuose. **Tel. 708-789-3377,** palikti žinutę.
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-940-5264.**

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St.; Chicago, IL
Tel. 773-735-7730
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

DR. DAIVA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, PC
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

REAL ESTATE

Svajojate apie namo ar buto pirkimą saulėjetoje Floridoje?
O galbūt planuojate parduoti? Nekilnojamo turto nuoma, pirkimas ir pardavimas St. Pete Beach, Clearwater, Sarasota, Tampa Bay ir aplink.

Raimonda Misiunas Realtor®
Keller Williams Realty
Mob. tel.: (773) 896-7370 r.misiunas@kw.com

kw | KELLER WILLIAMS REALTY

FIRST RATE REAL ESTATE

4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886
E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Aušra Kriščiūnaitė Padalino
Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliskai

  Patirtis – daugiau nei 25-eri metai

Visas nekilnojamojo turto paslaugas
Rytinėje ir Vakarinėje Floridos pakrantėje jums suteiks **Juozas Stanaitis**.
Ilgametė patirtis ir patikimumas perkant/parduodant gyvenamąsias ir komercines paskirties patalpas.
jstanaitis@yahoo.com
386-428-2412

DĖMESIO!
Perku miškus, žemes Lietuvoje. Gali būti nepilnai sutvarkyta nuosavybė, o už suteiktą informaciją – atsilygin-siu. **Tel. 630-340-9604**

ATLANTIC ExpressCorp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

NABLA Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-589-7701
NABLA Extreme Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155
NABLA Blomd 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676
Smilga 2819 83rd St. Darien, IL 60541 Tel: 630-427-0929
Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

Lithuanian Plaza 9821 S. Roberts Rd., Pico Hills, IL 60468 Tel: 708-509-0806
Kunigaikščių Užgaja 6312 S. Harlem Ave. Sunnyside, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Roma 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 830-964-7882
Always With Flowers 1108 N.S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-267-0330
Europe Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-186-1290
Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilų pirkimą iš visų JAV auksionų, asmens turto perkrausimą **1-708-599-9680**

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

UNĖS LINK

Audrės Budrytės- Nakienės teatrinis kelias

RITA ŽUKAUSKAITĖ

Audrė Budrytė nuo pat vaikystės pasižymėjo kaip puiki deklamatorė ir aktorė. Dariaus ir Girėno lituanistinėje mokykloje mokytojai tuojau pastebėjo mergaitės puikius scenos įgūdžius ir vaidybos talentą, kurie paauglystėje vis stiprėjo. Ji domėjosi literatūra ir teatru ir jautė turinti aktorės pašaukimą.

Baigusi Jėzuitų St. Ignatius gimnaziją, įstojo į Northwestern University, kuris žinomas puikiu teatro fakultetu. Ji pasirinko teatro/dramos studijas, išsvajotą ir mylimą sritį. Kiek vėliau vėl grįžo į Northwestern universitetą ir įsigijo magistro laipsnį iš edukologijos, nes ją traukė perduoti savo meilę teatrui vaikams ir paaugliams. Šiuo metu Audrė dirba University of Chicago Lab school dramos mokytoja.

Audrė Budrytė

Audrės kelias į aktorystę buvo nuoseklus ir ryžtingas. Tėvelių išauginta lietuviškoje dvasioje ir aplinkoje, ji norėjo savo talentą tobulinti Lietuvoje. 1990 metais ji buvo pakviesta Šiaulių dramos teatro meno vadovo ir režisierio Gyčio Padegimo vaidinti šiame teatre. Vaidino spektakliuose „Mūsų vaikai“ (rež. Audronė Bagtytyrė) ir „Jono Bedalio sapnai ir klajonės“ (rež. Laimė Kiškūnaitė). Kartu su Šiaulių teatru Audrė turėjo progos vaidinti kituose Lietuvos miestuose bei rajonuose. Ji taip pat dirbo Kauno dramos teatre, vaidino spektaklyje „Per plauką nuo žūtis“ (rež. Gytis Padegimas).

Vėliau, paskatinta Marijos Remienės, Audrė surinko Čikagoje gyvenančių ir sceną mylinčių, talentingų žmonių būrį, kurie labai norėjo vaidinti, ir taip gimė „Žaltvykslės“ teatro sambūris. Audrė režisavo du spektaklius – Petro Vaičiūno „Tuščias pastangas“ ir Mariaus Ivaškevičiaus „Kaimyną“, o taip pat vienameisimį montažą pagal Juozo Erlicko tekstus.

Gyvendama Lietuvoje, Audrė iš savo draugės ir kolegės, Šiaulių dramos teatro aktorės Silvos Povi-

laitytės girdėjo pasakojimus apie Unę Babickaite-Baye. Tačiau interneto tuomet nebuvo, tad ir daugiau sužinoti apie šią įdomią asmenybę nebuvo jokių galimybių. 2001 m. Audrė su šeima keliavo į Lietuvą, šeši mėnesiai gyveno Vilniuje, kol jos vyras prof. Kęstutis Nakas atliko savo „sabbatical“ studijas gilindamasis į lietuvių teatrinį gyvenimą. Ieškodama knygelių savo sūneliui Kajui (tada jam buvo vos pusantrų metų), ji aptiko knygą apie Unę Baję! Audrė daug sužinojo apie Babickaite, kurios gyvenimas prasidėjo Lietuvoje, tęsėsi St. Petersburg, Čikagoje, New Yorke, Londone, Paryžiuje ir net Sibiro taigose. Ši nepaprasta asmenybė labai sudomino Audrę. Grįžusi į Čikagą, ji nutarė parašyti pjesę apie lietuvių aktorės-režisierės gyvenimą anglų kalba ir supažindinti ne tik lietuvių, bet ir amerikiečius su šios moters tragišku gyvenimu, jos meile teatro menui, o tuo pačiu ir su Lietuvos skaudžia istorija.

Aktorė-režisierė Audrė Budrytė, grįžusi iš Lietuvos, dirbo įvairiuose Amerikos teatruose, vaidino Goodman Theatre, Tuta Theatre, Piven Theatre (Čikagoje), Chamber Theatre (Bostone), Rhinoceros teatro festivalyje, nuo 2013 m. birželio mėn. – naujame jos vyro Kęstučio Nako įsteigame Bridge Theatre. Ji taip pat režisavo keletą kūrinių Roosevelt University Čikagoje. Audrė išpūdingai suvaidino Salomėją Nėrį 2013 m. Korp! Giedra suruoštame spektaklyje „Poezijos ir žodžio sūkurys“. 2008 metais už nuopelnus lietuvių išeivijos teatrui buvo apdovanota Pasaulio Lietuvių Bendruomenės teatro žymeniu. 2009 metais ji vaidino savo sukurtame mono-spektaklyje „Une Baye“. Jo premjera įvyko Čikagoje, po to spektaklis buvo parodytas Lietuvos ambasadoje Washington, Europos Sąjungos kultūros ir meno festivalyje, taip pat New Yorke ir Bostone.

Rudenį prasidėjus mokslo metams (šeštadieniais) Audrė lauks vaikučių Jaunimo centre – vaidinti ir improvizuoti!

Kadangi „Une Baye“ monospektaklis yra toks ypatingas ir dramatiškas, Korp! Giedra pasiryžo jį dar kartą pristatyti lietuvių visuomenei. Spektaklis vyks rugsėjo 6 d., šeštadienį, 6 val. v. Lietuvių Fondo salėje, Lemont, IL. Spektaklis bus rodomas apskrito teatro scenoje, patobulintas ir paįvairintas teatriniais efektais. Po spektaklio bus vaisės ir malonus pabendraavimas su aktore ir svečiais.

Nepraleiskite šios progos! Kvieskite savo artimuosius, draugus lietuvių ir amerikiečius susipažinti su jaudinančiu laikotarpiu ir asmenybe – dramatišku lietuvių aktorės-režisierės gyvenimu, jos idealizmu ir gilia meile menui, grožiui ir tėvynei.

Vienai seniausių lietuviškų organizacijų –100 m. (2)

ALRK Moterų sąjungos veikla

– iš asmeninės patirties

VIDA SAKEVIČIŪTĖ

Pradžia rugpjūčio 9 d. laidoje

Amerikos lietuvių Romos katalikų (ALRK) Moterų sąjungos Centro valdyboje 12 metų dirbau išdininke. Tas darbas reikalavo dažno lankymosi bankuose. Reikėjo tvarkyti sąskaitas – įnešti narių atsiųstus čekius (mokesčius už apdraudą) į Sąjungos čekių sąskaitą. Tai buvo mano nuolatinės pareigos, bet buvo ir daug kitų reikalų, kuriuos reikėdavo tvarkyti bankuose. Kai tik pasikeisdavo Centro valdybos sudėtis, tą informaciją reikėdavo atnaujinti banke – gauti naujas parašų korteles, pristatyti surinktus parašus. Pagal mūsų tvarką iš keturių valdybos narių ant čekių galėjo pasirašyti dvi – iš viso galiojo keturių narių parašai. Renkant parašus, su malonumu nuvykdavau pas Centro valdybos patikėtinę Anną Šliterienę. Ji gyveno netoli mano namų, Marquette Parke. Buvusi Talman Deli savininkė turėjo gražų, erdvų butą. Užlipusią pas ją aukštais laiptais, buto

Ilgametės Centro valdybos patikėtinės (iš k.) Anna Šliterienė ir Sophie Diržienė. Nuotr. iš 1987 m. rugsėjo mėn. „Moterų dirvos“

šeimininkė visada mane pasitikdavo prie durų nuoširdžiai nusiteikusi. Ta proga mudvi draugiškai pasikalbėdavome prie arbatos ar kavutės su pyragaičiais. Pasigendu Annos Šliterienės.

Laikas nuo laiko sertifikatai turėjo būti atnaujinami – tai vėl reikė kelionės į bankus. Tuomet – aštuntame dešimtmetyje – už sertifikatus mokėjo didelių nuošimčių, tai buvo labai gera investicija. Moterų sąjunga turėjo cer-

ALRK Moterų sąjungos Clevelando # 36 kuopos narės

V. Bacevičiaus nuotr.

tifikatų keliuose bankuose.

Ilgainiui narės nutarė, kad reikia pakeisti Sąjungos veiklos kryptį – panaikinti apdraudos skyrių, persitvarkant į apšvietos organizaciją. Narių skaičius jau pradėjo mažėti, be to, moterys galėjo apsidrausti kitur. Po šio sprendimo reikėjo atidžiai sekti datas ir laiku nuvykti į bankus uždaryti sertifikatų bei pervesti pinigus į vieną sąskaitą, kad būtų galima likviduoti apdraudą. Pagal valdžios įstatų, lik-

viduojant apdraudą ir persitvarkant, reikėjo pakeisti organizacijos vardą.

Laikas nuo laiko tekdavo peržiūrėti ir banke laikomo Sąjungos seifo turinį. Ilgas organizacijos pavadinimas – American Lithuanian Roman Catholic Women's Alliance – vis atkreipdavo tarnautojų dėmesį. Tekdavo paaiškinti tą pavadinimą ir papasakoti apie Sąjungos veiklą.

Bus daugiau

ALRK Moterų sąjungos 100-mečio sukaktis bus paminėta spalio 19 d., sekmadienį, Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje.

Baltijos kelias užsienyje

Atkelta iš 1 psl.

Trijų Baltijos valstybių bendruomenių Prancūzijoje iniciatyva šeštadienį Paryžiuje prie Eifelio bokšto rengiama Baltijos kelio 25-mečiui skirta visuomeninė akcija, kurios metu dalyviai ir praeiviai bus kviečiami susikibti rankomis į simbolinę gyvą grandinę ir kartu atlikti lietuvių, latvių ir estų laisvės simboliu tapusią dainą „Bunda jau Baltija“.

Stokholme Lietuvos, Latvijos ir Estijos ambasados bei Baltijos šalių bendruomenės istorinius įvykius taip pat prisimins drauge. Šia proga Stokholmo Norrmalmstorgo aikštėje rengiamas mitingas – simbolinis lietuvių, latvių ir estų bendruomenių Baltijos kelias, į kurį dalyviai kviečiami atvykti pasipuošę vėliavomis ir tautine simbolika.

Trys Kijeve reziduojančios ambasados – Lietuvos, Latvijos ir Estijos – tą pačią dieną Ukrainos sostinės Europos aikštėje organizuoja Baltijos kelio 25-mečio minėjimo ir solidarumo su ukrainiečiais akciją – simbolinę gyvą grandinę. Susirinkusiuosius sveikins Baltijos šalių atstovybių vadovai, dideliame ekrane bus rodoma Baltijos kelio vaizdo medžiaga, skambės Baltijos valstybių laisvės dainos.

Lietuvos ambasada Londone šeštadienį kviečia į istorinę Londono Marple Arch aikštę, kurioje bus iškeltos trijų Baltijos valstybių vėliavos, bus daroma bendra renginio dalyvių nuotrauka. Tą pačią dieną Jungtinės Karalystės lietuvių, latvių ir estų bendruomenės, reikšdamos solidarumą su ukrainiečių tauta, Londone organizuoja Baltijos kelio minėjimą-koncertą „Būkime drauge“.

Čikagos lietuviai kartu su latviais, estais, amerikiečiais, ukrainiečiais bei kitų tautų atstovais šeštadienį dalyvaus akcijoje „Embrace Freedom the Baltic Way“. Taip pat bus atidaryta Balzeko lietuvių kultūros muziejaus ir partnerių rengiama paroda apie Antrojo pasaulinio karo politinius pabėgėlius iš Baltijos kraštų.

Lietuvos ambasada Estijoje minėjimą rengia į Taliną atplauksiančiame Lietuvos karinių jūrų pajėgų laive „Jotvingis“, kuris priskirtas NATO nuolatinės parengties priešmininių laivų junginiui.

Lietuvos ambasada Belgijoje Europos parke Briuselyje organizuoja renginį, kuriame Baltijos kelio 25-metį kartu paminės Vilniaus, Rygos ir Talino miestų atstovai.

ELTA

Baltijos kelias

Gedimino Svetojaus nuotr.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „DRAUGA“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

Linkime sėkmės

Audra Aleksandra Kudirkaitė iš La Crescenta, CA, University of California, Los Angeles (UCLA) įgijo inžinerijos Magistro laipsnį. Anksčiau UCLA Audra yra įgijusi Bakalauro laipsnius Mechaninės inžinerijos ir „Women’s Studies“ srityse.

Šiuo metu Audra dirba Jet Propulsion Laboratories (JPL) Pasadena mieste, kosmoso tyrinėjimo srityje. Vienas iš projektų, kuriame ji dalyvavo, buvo „Mars-Rover“ skrydis į Marsą.

Visi broliai, giminės, draugai ir artimieji linki Audrai didelės sėkmės darbe ir gyvenime.

A. S.

Neapsiribokite šeštadieniniu „Draugu“

Kaip praėjo 100-osios Lietuvių dienos Frackville, Pennsylvania... Kas įdomaus buvo Ateitininkų savaitėje Kennebunkporte... Pažintis su stebuklingų rankų terapeutu iš New Yorko, buvusiu vilniečiu Samueliu Tacu bei lietuvių kilmės JAV verslininke Cynthia Pasky... Tai tik keli iš daugelio straipsnių, kuriuos skaitysite kitos savaitės antradienio ir ketvirtadienio laidose. Neapsiribokite tik šeštadienio „Draugu – skaitykite visą laikraštį!

Prieinamiausias ir ekonomiškiausias būdas – internetinė (PDF atsispausdinamųjų archyvų) prenumerata.

Kaina metams – 115 dol., 3 mėnesiams – 30 dol.

Sumokėti galima pasinaudojus PayPal anketa, kuri spausdinama „Draugo“ internetinės svetainės pirmajame puslapyje. Toliau siųsti el. paštą administracija@draugas.org prašant slaptažodžio.

Jūsų el. pašto adresas bus vartotojo vardas (username).

Paprasta ir patogul

Turite klausimų? Skambinkite tel. 773-585-9500.

DRAUGAS NEWS

TIK \$35 pirmiems metams

Prenumeruokite sau, savo vaikams, draugams, vaikaičiams!

Vardas, pavardė _____
Adresas _____
Miestas, Valstija Zip _____
El. paštas _____

Čekį rašyti ir siųsti: Draugas News, 4545 W 63 St, Chicago, IL 60629
Arba prenumeruokite tinklalapyje: www.draugasnews.org

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

Palos-Gaidas
FUNERAL HOME

- Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto
- 10 minučių nuo Šv. Kazimiero lietuvių kapinių

11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Primename, kad rugpjūčio mėnesį šeštadienį „Draugo“ laida jus pasiekia be priedo „Kultūra“.**

■ **Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) rugpjūčio 24 d., 10 val. r. švėsime 21-ąjį metų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Rugsėjo 21 d. 2 val. p. p. – iškilmingos parapijos šimtmečio Mišios, kurių pagrindinis celebrantas bus kardinolas Fran-**

cis George, O.M.I. Rugsėjo 28 d. 1 val. p. p. – parapijos šimtmečio pokylis Mayfield Banquet Hall (6072 S. Archer Ave., Chicago, IL). Bilietus į jį galite įsigyti pas Viktorą Kelmelį (tel. 773-376-3928) arba klebonijoje (tel. 773-523-1402).

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius trečiadienį, rugpjūčio 27 d., 1 val. p. p. kviečia visus į PLC Lemonte skaityklą, kur matysime filmą apie š. m. Dainų šventę Lietuvoje „Čia – mano namai“.**

SUSITIKIMAI SU A. KAUŠPĖDU

Improvizacinis vakaras: pokalbiai, atsiminimai, klausimai ir diskusijos su Algirdu Kaušpėdu – įvairiapusiška asmenybe, architektu, legendinės roko grupės „Antis“ įkūrėju ir dainininku, vienu iš Lietuvos Sąjūdžio iniciatorių, Sąjūdžio tarybos nariu, Vilniaus miesto garbės piliečiu.

Rugpjūčio 24 d., sekmadienį, 4:30 val. p. p.

Lietuvos Respublikos ambasadoje JAV
2622 16th St., N.W.,
Washington, D.C., 20009

Rugpjūčio 28 d., ketvirtadienį, 6:30 val. v.

L R generaliniame konsulate New Yorke, 420 Fifth Ave. 3rd Fl., New York, NY 10018
R.S.V.P. iki rugpjūčio 25 d.
duomenys@lithfund.org

Kviečia Lietuvių Fondas

Po dviejų mėnesių bėgimo – pergalės džiaugsmas

Lietuvis bėgikas Aidas Ardzijauskas birželio 19 d. išbėgęs iš Los Angeles, ketvirtadienį, rugpjūčio 21 d., pasiekė New Yorką. Centriniam Parke jį sutiko LR ambasadorė prie Jungtinių Tautų Raimonda Murmokaitė, ŠALFASS valdybos pirmininkas Laurynas Misevičius, LR generalinio konsulato New Yorke darbuotojai, kiti lietuviai.

Aidas Ardzijauskas, Vilniaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos ugniagesys, tapo pirmuoju lietuviu, perbėgusiu JAV, nuo Ramiojo vandenyno iki Atlanto pakrantės.

„Draugo“ info

HOME MADE EUROPEAN CUISINE
Dine-In Carry-Out Banquets Catering

Monday closed
Tue - Fri 10am - 8pm
Saturday 10am - 4pm
Sunday 11am - 5pm

6551 South Cass Ave.
Westmont, IL 60559

630 964 7882

California Lithuanian Credit Union

Santa Monica, CA

(310) 828-7095
info@clcu.org

1.75% 3 Metų CD

2.00% 3 Metų IRA CD

Valdžios apdrausta iki \$250,000

Advokatas

VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolas

duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Šią vasarą Čikagos tautinių šokių ansamblio „Grandis“ šokėjai dalyvavo jubiliejinėje Dainų šventėje Lietuvoje „Čia – mano namai“ ir patyrė daug malonių akimirkų. Kai kurias jų fotoaparatu įamžino Beatrice Čepelė.

„Grandies“ šokėjos (iš kairės): Gabija Majutė, Daina Polikaitytė, Monika Ringytė ir Greta Tarasevičiūtė

Su puokštele iš Lietuvos laukų – Ugnė Dinsmonaitė ir Raimundas Čepelė Vingio parke

Ažuolų lapų vainikais ir pievų gėlėmis apdovanotos „Grandies“ mokytojos (iš kairės): Dalia Bilaišytė-DeMuth, Violeta Smieliauskaitė-Fabianovich, Vida Brazaitytė ir Rima Polikaitytė-Birutienė

„Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis dėkoja už aukas padėti vargingai gyvenantiems vaikams ir studentams Lietuvoje. Aukojo: Teresė Kybartienė **\$50**, Rosemarie Ignash **\$8**; Danguolė Sealy **\$120**, dr. Arvydo Tauro gimtadienio proga Danguolė Kviklytė **\$75**, studentės paramai Meilutė Kusak **\$600**; studentų paramai Robert Duda **\$4,000**; neįgaliųjų šeimos paramai dr. Donatas Tijūnėlis **\$2,300**; vaikų metinei paramai Ona Brizgys **\$360**, Jadvyga Savickas **\$360**, QTA Consultants LTD **\$360**. „Saulutės“ pirmininkė Indrė Tijūnėlienė bus Lietuvoje iki rugsėjo 5 dienos. Skubaus reikalo atveju, prašome kreiptis pas išdininkę dr. Ramunę Račkauskienę tel. 708-425-4266. Labai ačiū. „Saulutė“ („Sunlight Orphan Aid“), 414 Freehauf St., Lemont, IL 60439, el. paštas: indretijunelis@sbcglobal.net

Marios Saulienės 100 metų gimtadienio šventės proga „Saulutei“ buvo įteikta **\$200**, kuriuos suaukojo Dalė Gotceitienė, Aloysius ir Gražina Sturonai ir pati Maria Saulienė. „Saulutė“ dėkoja už aukas, sveikina jubiliatę M. Saulienę ir linki Dievo palaimos gyvenimo kelyje.